

Bestuursverslag 2021

Theologische Universiteit

Apeldoorn

Inhoudsopgave

WOORD VOORAF	5
1. VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT	6
2. ALGEMEEN	8
2.1 Missie	8
2.2 Organisatie	8
2.3 Hoofdlijnen van het gevoerde beleid	10
3. ONDERWIJS	11
3.1 Bachelor en master	11
3.2 Belangrijkste ontwikkelingen	11
3.3 Onderwijsprestaties	12
3.4 Kwaliteitszorg	15
3.5 Geschillen- en andere commissies	15
3.6 Publiek-private samenwerking	15
4. KWALITEITSPRAKEN	16
4.1 Versterking methodologie	16
4.2 Financieel	16
4.3 Interne betrokkenheid	17
4.4 Uitwerking	17
4.5 Voortgang	18
4.5 Reflectie	19
5. ONDERZOEK	20
5.1 Onderzoeksgroepen	20
5.2 Onderzoeksinzet en -output	20
5.3 Conferenties onderzoeksgroepen	21
5.4 Graduate Program	21
5.5 Greenwich School of Theology	21
6. VALORISATIE	22
6.1 Inzet voor kerk en samenleving	22
6.2 Bijzondere bijeenkomsten	22
6.3 Permanente Educatie Predikanten	23
6.4 Ontwikkelingen	23
7. INTERNATIONALISERING	24
7.1 Algemeen	24
7.2 EU-projecten	24
8. PERSONEEL	25
9. FACILITEITEN	27
9.1 Bibliotheek	27
9.2 Huisvesting	27
9.3 Veiligheid en bedrijfshulpverlening	28
9.4 ICT	28
9.5 Elektronische leeromgeving en website	28
10. CORONA EN DE TUA	29
10.1 Impact	29
10.2 Corona-enveloppe	30
11. FINANCIËN	33
11.1 Jaarrekening	33
11.2 Balans per 31 december 2021	39
11.3 Staat van baten en lasten over 2021	40
11.4 Kasstroomoverzicht over 2021	41
11.5 Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen	42
11.5.1 Waarderingsgrondslagen	42
11.5.2 Resultaatbepaling	43
11.5.3 Kasstroomoverzicht	43
11.6 Toelichting balans	44
11.7 Toelichting staat van baten en lasten	48

11.8 Verantwoording notitie helderheid	54
11.9 Bestuurs- en controleverklaring.....	55
BIJLAGEN	58
1. Samenstelling bestuur en personeel	58
2. Samenstelling diverse universitaire gremia	60
3. Nevenactiviteiten en vertegenwoordigingen van de hoogleraren en docenten	61
4. Lijst van gebruikte afkortingen	64

Woord vooraf

Ook in 2021 hebben de beperkende maatregelen vanwege COVID-19 invloed gehad op het normale functioneren. Colleges moesten weer online gegeven worden, bezoek aan (internationale) congressen was nauwelijks mogelijk, promoties vonden deels digitaal plaats en bijeenkomsten moesten worden uitgesteld of konden maar met een beperkt aantal deelnemers georganiseerd worden. Gegeven deze beperkingen zijn we toch tevreden over de voortgang van onderwijs, onderzoek en valorisatie.

Evenals andere instellingen binnen het hoger onderwijs heeft ook de TUA vanwege de coronamaatregelen financiële middelen ontvangen uit het Nationale Programma Onderwijs. In dit bestuursverslag is een apart hoofdstuk opgenomen over de verantwoording van de inzet van deze middelen.

Tevens is in dit bestuursverslag een apart hoofdstuk opgenomen over de voortgang van de Kwaliteitsafspraken. Omdat deze tekst ook gebruikt wordt voor een tussentijdse beoordeling, wordt in dit hoofdstuk ingegaan op het doorlopen proces vanaf de aankondiging in 2018, zodat er een goed beeld ontstaat van de gemaakte keus wat betreft de inzet van de gelden, de interne betrokkenheid daarbij en de uitwerking in de praktijk.

Op 23 juli is prof. dr. W. van 't Spijker overleden. Van 1972 tot 1997 doceerde hij de kerkhistorische vakken, kerkrecht en inleiding theologie. Met zijn kennis en ervaring heeft hij velen die aan de TUA studeerden gevormd. Hij wist zijn werk als wetenschapper en zijn dienst aan de kerken op buitengewone wijze aan elkaar te verbinden. Wij zijn dankbaar voor wat de HEERE ons in hem geschonken heeft.

Het hooglerarencorps is versterkt. Allereerst met de benoeming van mr. dr. W.A. Zondag als bijzonder hoogleraar 'Kerk, Recht en Samenleving' op de leerstoel die de Reformatorisch Maatschappelijke Unie (RMU) bij de TUA heeft ingesteld. Vanuit het University College Roosevelt is prof. dr. A.A. Clement gedetacheerd op de persoonlijke leerstoel 'Theologie en Muziek' aan de TUA. De door Driestar educatief ingestelde bijzondere leerstoel 'Christelijke pedagogiek' is omgezet in een reguliere leerstoel, waardoor prof. dr. A. de Muynck nu ook behoort tot de vaste hoogleraren aan de TUA.

Voor de TUA was 2021 een topjaar wat betreft het aantal promoties. Negen promovendi verdedigden hun proefschrift, waarvan een in samenwerking met de Theologische Universiteit Kampen (TUK). Met het grote aantal deelnemers aan het Graduate Program is de verwachting dat ook in de komende jaren meerderen een doctorsbul in ontvangst kunnen nemen.

Nieuw was ook de start in september van de 60 EC-master Herbronning Gereformeerde Theologie (HGT). Een groep van 16 studenten is enthousiast begonnen en zij brengen vanuit hun eigen werk interessante vragen mee.

Er waren per 1 oktober 96 voltijdstudenten ingeschreven en daarnaast 67 studenten als contractant of tweede inschrijver. Verder waren er 69 promovendi, van wie 28 uit het buitenland. De wetenschappelijke onderzoekoutput geeft een totaalscore van 42, terwijl de valorisatieoutput optelt tot 240.

Voor de 10^e keer op rij kwalificeerde de *Keuzegids Universiteiten* onze bachelor als 'topopleiding'. De master Theologie werd in april 2021 door de *Keuzegids Masters* geplaatst in de Top 10 van meest aangeraden masters van Nederland, en de TUA-master Theologie stond bovenaan in de categorie universitaire beroepsgerichte masters Theologie en Religiewetenschappen.

In dit bestuursverslag krijgt u een beeld van de gang en stand van zaken van onze universiteit.

College van bestuur,

Ir. W.J.A. Hanekamp, voorzitter
Prof. dr. H.J. Selderhuis, rector

1. Verslag raad van toezicht

De raad van toezicht (RvT¹) oefent binnen de TUA de taken en bevoegdheden uit die volgens de Wet Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW) tot de verantwoordelijkheid van deze raad behoren. De generale synode (GS) van de Christelijke Gereformeerde Kerken (CGK) benoemt de leden van de RvT. De verantwoordelijkheden van de RvT zijn vastgelegd in de Formele Regelingen van de TUA. De Formele Regelingen bevatten het bestuurs- en beheersreglement voor de TUA.

De samenstelling van de raad was in 2021 als volgt:

Drs. R.W.J. Soeters (voorzitter)
Dr. ir. G. Korevaar
Drs. J.M. Kuijper-Rustenburg
Mr. H.M. Oevermans (secretaris)
Drs. G. Wolters RC

Leden van de RvT ontvangen geen vergoeding voor hun activiteiten (zie het overzicht op pagina 53).

De TUA volgt de governance-code 'Goed Bestuur' zoals die door Universiteiten van Nederland (UNL) is opgesteld. De update van deze code is aan de orde gesteld in de RvT. De RvT ziet ook toe op de naleving van wettelijke voorschriften.

Het systeem van kwaliteitszorg is in het verslagjaar niet gewijzigd.

In het verslagjaar heeft de RvT zesmaal vergaderd in aanwezigheid van (een vertegenwoordiging van) het college van bestuur (CvB). Belangrijke besluiten die genomen zijn:

- begroting 2021 is goedgekeurd;
- goedkeuring bestuursverslag en jaarrekening 2020;
- de accountant opdracht te geven voor controle over 2021.

Er is verder uitvoerig gesproken over:

- de effecten van COVID-19 op de TUA;
- de werving van studenten;
- de Nationale Studenten Enquête (NSE);
- de kwaliteit van onderwijs en onderzoek;
- het traject naar de opvolging van het huidige CvB;
- verantwoording van de wettelijke taak met betrekking tot het goedkeuren van het strategisch meerjarenplan;
- hoofdlijnen van het remuneratierapport betreffende de bezoldiging van de bestuurders.

Wat dat laatste betreft zijn ter oriëntatie individuele gesprekken gevoerd met alle hoogleraren en de voorzitter van het CvB en zijn profielschetsen opgesteld.

Geen van de CvB-leden heeft een toezichthoudende functie binnen een andere onderwijssector.

De RvT heeft op basis van tussentijdse financiële rapportages toegezien op de rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen.

Op 7 juni heeft de RvT een zelfevaluatie gehouden. Vervolg op de zelfevaluatie was een bezinningsdag op 1 oktober, met ondersteuning van een adviseur van Verus. Centraal stond de reflectie op de wettelijke taken als RvT in de specifieke context van de TUA.

---

¹ Een lijst van de in dit bestuursverslag gebruikte afkortingen is te vinden op pagina 64.

Op 20 september heeft een delegatie van de universiteitsraad (UR) gesproken met een delegatie van de RvT. Ook heeft de voorzitter van de RvT overlegd met de voorzitter van de UR.

De RvT stelt vast dat het CvB naar behoren heeft gefunctioneerd en dat het principe van onafhankelijkheid wordt geëerbiedigd.

Toekomstige ontwikkeling

Door het vertrek van de algemeen bestuurder medio 2022 vanwege pensionering en het einde van de termijn van de rector ultimo 2022 zal de RvT, als werkgever van het CvB, zorgdragen voor een nieuwe bemensing van het CvB.

Algeheel oordeel

De RvT constateert dat het onderwijs en onderzoek aan de TUA in 2021 goede voortgang mochten hebben. Zij spreekt de wens uit dat de activiteiten van de universiteit, waarbij het gedachtegoed van de gereformeerde theologie centraal staat, mag bijdragen aan een positieve ontwikkeling van onze maatschappij en het welzijn van de mensen daarin.

7 juni 2022,
namens de raad van toezicht,

drs. R.W.J. Soeters,
voorzitter

mr. H.M. Oevermans,
secretaris

2. Algemeen

2.1 Missie

Waar de TUA voor staat en voor wil gaan is samengevat in onderstaande tabel.

Hoger doel	Gewaagd doel	Kernkwaliteiten	Kernwaarden
Waarvoor bestaat de TUA?	Waarheen gaat de TUA?	Waarin blinkt de TUA uit?	Waarvoor staat de TUA?
academische vorming van theologen denktank voor gereformeerde visie op cultuur en samenleving	een gereformeerd theologisch instituut dat mensen vormt en toerust om het hart van het Evangelie te verbinden met het leven vandaag midden in de seculiere werkelijkheid	Bijbelonderzoek en kennis van de Reformatie en haar geschiedenis met concentratie op studie van de bronteksten wetenschap en geloof gaan op een natuurlijke manier samen	wetenschappelijke theologie dienst aan kerk en samenleving confessionele grondslag én oecumenische openheid

Kernachtig samengevat: 'Denken om te dienen'.

De TUA leidt mensen op tot breed inzetbare theologen (predikant, evangelist, zendeling, gemeentestichter, kerkelijk werker, godsdienstleraar, Bijbelvertaler en wetenschapper), die theorie en praktijk weten te verbinden, wetenschappelijk theologisch onderzoek verrichten en actief de resultaten daarvan uitdragen.

Kernactiviteiten zijn het verzorgen van academisch onderwijs, het doen van onderzoek op het gebied van theologie en het leveren van een bijdrage om deze kennis in het dagelijks leven te kunnen gebruiken (valorisatie).

2.2 Organisatie

De TUA is een levensbeschouwelijke universiteit die uitgaat van de CGK.

De GS is de breedste kerkelijke vergadering van de CGK. Eens in de drie jaar komt de GS bijeen. Dan leggen de RvT en het curatorium (Cura) verantwoording af.

De benoeming van de hoogleraren geschiedt door de GS op voordracht van het CvB met instemming van Cura. Eind september heeft de GS besloten dat het hoogleraarschap niet langer gezien wordt als een kerkelijk ambt. De universitair docenten worden benoemd door het CvB, waarbij het Cura de benoeming dient goed te keuren.

De RvT bestaat uit vijf leden die benoemd worden door de GS en komt ongeveer zes keer per jaar bijeen. De RvT benoemt het CvB, bestaande uit twee personen: een algemeen bestuurder (tevens voorzitter) en een rector-bestuurder.

Beide bestuurders zijn integraal verantwoordelijk voor de gehele organisatie, maar binnen deze integrale verantwoordelijkheid dragen zij afzonderlijk de eerste verantwoordelijkheid voor bepaalde taken. Voor de rector betreft dat alle zaken die betrekking hebben op identiteit, onderwijs en onderzoek. Het rectoraat wordt in principe bij toerbeurt vervuld door een van de hoogleraren. De algemeen bestuurder is verantwoordelijk voor alle overige zaken, zoals onderwijsondersteuning, facilitair beleid en financiën. Het CvB vergadert in de regel tweewekelijks.

Het Cura bestaat uit negen predikanten uit de CGK, waarvan acht benoemd door de vier particuliere synoden en één door de GS. Het Cura houdt toezicht op het gereformeerd-

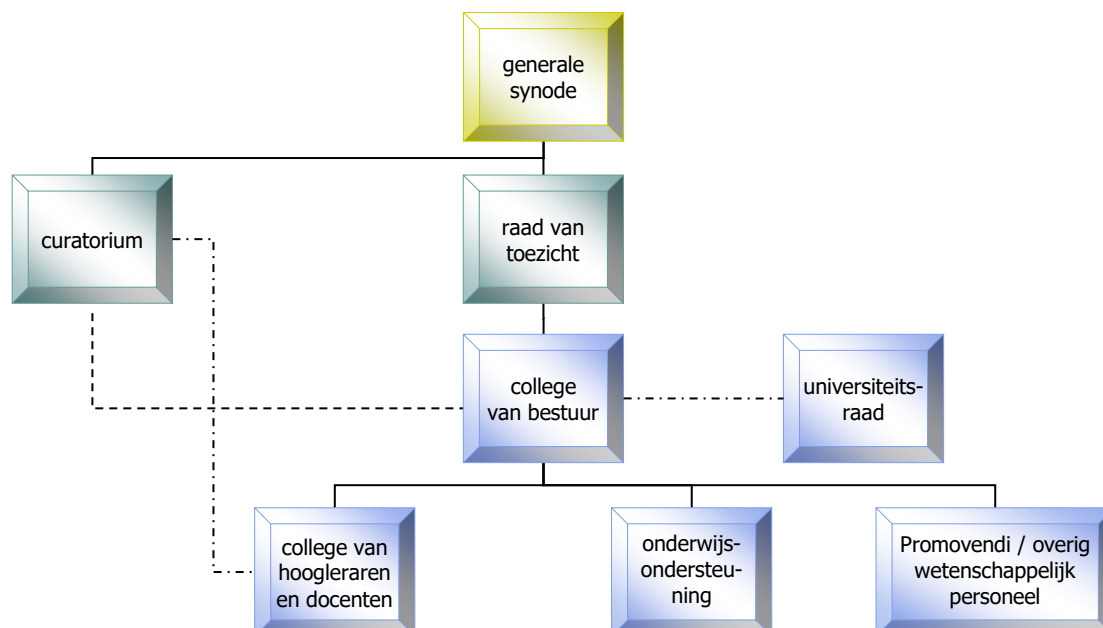
confessionele karakter van de opleiding. De werkzaamheden van de curatoren betreffen verder het toelaten van studenten die predikant willen worden (admissie-examen) en het begeleiden van de studenten die via dit examen zijn toegelaten tot de opleiding voor predikant in de CGK. Bij het masterexamen van de admissiale studenten is een delegatie van het Cura aanwezig. Daarnaast nemen zij het proponentsexamen af van studenten die preekconsent aanvragen en stellen zij studenten beroepbaar in de CGK. Het Cura vergadert ongeveer negen keer per jaar en rapporteert jaarlijks in een verslag aan de particuliere synoden.

Elke hoogleraar is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het hem toegewezen wetenschapsgebied en voor de inhoud van het te geven onderwijs op dat terrein. Onder leiding van de rector komt het college van hoogleraren (CoHo) circa acht keer per jaar bijeen. De hoogleraren vormen samen ook het college voor promoties in de zin van de WHW.

Twee keer per jaar vindt er een overleg plaats met alle docenten en de hoogleraren. Bij een deel van de agenda schuift ook het onderwijsondersteunend personeel aan.

De plaats van de UR binnen de organisatiestructuur van de TUA is, conform de in de wet vastgelegde kaders, die van officieel gesprekspartner van het CvB. In die relatie worden de contacten onderhouden door de voorzitter van het CvB. Hij bezoekt de reguliere vergaderingen van de UR, waar met hem al die zaken worden besproken waarin krachtens de wet instemming van de UR wordt vereist. In het vergaderjaar 2021 kwam de UR vijf keer in een reguliere vergadering bijeen. Daarnaast was er ook een ontmoeting met de RvT. Vanwege de nog steeds heersende coronapandemie was een vast onderdeel in het overleg met het CvB de implementatie van de van overheidswege voorgeschreven maatregelen, waarbij de UR voortdurend en met name het perspectief van de studenten benadrukte. Evaluerend werd regelmatig teruggekeken op het effect van de maatregelen op het studeren en het welzijn van de studenten, maar ook op het effect van het geheel van de staf van de TUA. De inbreng vanuit de verschillende geledingen die in de UR vertegenwoordigd zijn kwam hierin ten volle tot zijn recht. In het vergaderjaar 2021 werd het kiesreglement van de UR in die zin aangepast dat werd vastgelegd dat de bachelor reglementair twee zetels, en dat de master één zetel zal hebben in de samenstelling van de studentengeleding. Vermeldenswaard is nog dat de UR een actieve rol heeft gespeeld in het proces dat geleid heeft tot het instellen van de functie van studentenpastor/mentoraat aan de TUA. In dit alles kan vastgesteld worden dat de ontmoeting met de (voorzitter van) het CvB in het terugkerende reguliere contact het karakter heeft van een collegiaal overleg.

*Figuur 1
Organogram TUA.*

Samen met de Universiteit voor Humanistiek (UvH), de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) en de TUK vormt de TUA het Netwerk Levensbeschouwelijke Universiteiten (NLU). De NLU wil de samenwerking de komende tijd nadrukkelijker vorm geven.

2.3 Hoofdpijnen van het gevoerde beleid

Allereerst is het beleid aan de TUA erop gericht dat het onderwijs en onderzoek goede doorgang kunnen vinden.

Ook in 2021 moest veel aandacht gegeven worden aan het inspelen op de maatregelen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan: van online collegegeven naar fysiek collegegeven in Apeldoorn en dan toch weer online. Inmiddels heeft de TUA geleerd om hier snel en goed te schakelen.

Naar aanleiding van een GS-besluit in 2020 is er een nieuwe procedure ontwikkeld voor de benoeming van een hoogleraar. Onderdelen hiervan zijn het opstellen van een advertentie, het instellen van een benoemingsadviescommissie en het benoemen van concrete momenten voor overleg van het CvB met het Cura over de voordracht. Voor de invulling van twee nieuwe hoogleraren is deze procedure in het najaar van 2021 gestart. De planning is een benoeming door de GS in het voorjaar van 2022.

De bijzondere leerstoel 'Christelijke pedagogiek' is omgezet in een reguliere leerstoel, met een benoeming van prof. dr. A. de Muynck voor 0,5 fte. Daarnaast blijft dr. De Muynck als lector verbonden aan Driestar educatief. Met inbreng van De Muyncks expertise gaat de TUA ook participeren in de Educatieve Levensbeschouwelijke Alliantie (ELA), die erop gericht is om meer leerkrachten in het basis- en voortgezet onderwijs te krijgen en te behouden.

Met het University College Roosevelt zijn afspraken gemaakt voor een persoonlijke leerstoel 'Theologie en Muziek' voor prof. dr. A.A. Clement voor een periode van 5 jaar met een omvang van 0,15 fte.

De tweejarige deeltijdmaster HGT is in september van start gegaan. De intentie is besproken om deze master in deeltijd en Engelstalig ook grotendeels online te gaan aanbieden als Living Reformed Theology (LRT).

Het Europese project ReIReS liep in 2021 af en ook RESILIENCE gaat een nieuwe fase in, waar de TUA weer actief bij betrokken is. Deelname aan deze projecten draagt bij aan internationale bekendheid en contacten.

Met de ervaring van Teams voor online collegegeven en vergaderen is er ook ingezet op het overzetten van bestanden en documenten naar SharePoint van Microsoft Office 365 (MS365). Eind 2021 stond het merendeel van de dataopslag van de ondersteunende onderdelen in de cloud.

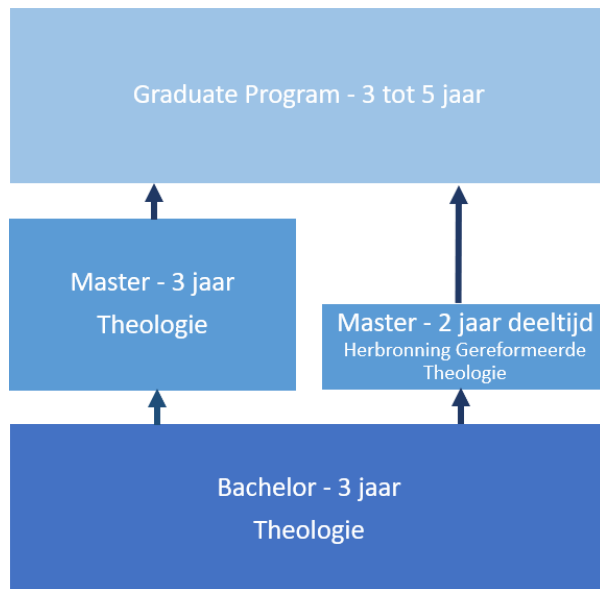
Gezien de omvang van de private liquide middelen en de negatieve rente die daar door de banken voor in rekening gebracht wordt, zijn de mogelijkheden van beleggen verkend en besproken met de RvT. Er is een overeenkomst gesloten met Deputaten Emeritikas van de CGK. De TUA participeert momenteel met 2,5 miljoen euro in de beleggingsportefeuille van dit deputaatschap.

Om meer strekkende meters voor de bibliotheek te krijgen en om meer studieplekken in te richten zijn in overleg met de architect en de aannemer ideeën ontwikkeld om door middel van een interne verbouwing het bestaande gebouw efficiënter te gebruiken. Voorjaar 2022 zal hier een besluit over genomen worden.

3. Onderwijs

3.1 Bachelor en master

De studie theologie aan de TUA bestaat uit een driejarige bachelor theologie (undergraduate fase van 180 EC), die de basis vormt voor een driejarige master theologie (graduate fase van 180 EC) respectievelijk de tweejarige deeltijdmaster HGT (graduate fase van 60 EC). Beide masters geven toegang tot het Graduate Program.

Figuur 2
Opbouw theologiestudie aan de TUA.

Om aan de TUA te kunnen studeren, gelden twee toelatingseisen:

- een vwo-diploma, hbo-diploma of wo-diploma. Bij een aan een vwo-diploma gelijkgesteld getuigschrift, zoals een hbo-propedeuse, oordeelt het CvB, na advies van de examencommissie (ExC), over de toelating. Bij deze beoordeling wordt het wenselijk geacht dat de student op de havo (of een daaraan gelijkgestelde opleiding) twee moderne talen met een voldoende heeft afgerond. Ook de studieduur van de propedeuse wordt meegenomen in de beoordeling.
- Instemming met of respecteren van de gereformeerde belijdenisgeschriften.

3.2 Belangrijkste ontwikkelingen

Bachelor Theologie

Met ingang van de cursus 2019/2020 is gestart met een nieuw bachelorprogramma. Uitgangspunt van dit programma is een afgeronde bachelor die naast doorstroom in de driejarige master theologie of de deeltijdmaster HGT aan de TUA, ook aansluit op een master elders. De bachelor zou tevens rechtstreeks toegang moeten bieden tot de beroepspraktijk.

Ten behoeve van de aansluiting op de beroepspraktijk zijn in de bachelor meer onderdelen opgenomen vanuit de praktische theologie. In 2020/2021 is in het tweede studiejaar gestart met de stage praktische theologie, om zo de studenten kennis te laten maken met de praktijk. Hoewel de coronamaatregelen een uitgebreide stage moeilijk maakten, is de feedback vanuit de studenten positief. De opmerkingen en verbeterpunten die studenten meegaven zijn verwerkt in het programma.

In de vernieuwde bachelor wordt specifieke aandacht gegeven aan de hermeneutiek, niet alleen bij de Bijbelse, maar ook bij de systematische vakken. Er is verder naar gestreefd alle theologische disciplines evenwichtig aan bod te laten komen, het wetenschappelijke niveau op peil te houden en de studeerbaarheid te vergroten.

Nieuw voor de TUA is dat in een aantal collegeblokken gewerkt wordt met een overkoepelend thema, om de integratie tussen de verschillende modules in dat collegeblok te bevorderen. Het derde studiejaar start met een keuzeminor van 30 EC, die door de student gebruikt kan worden om zich te specialiseren richting de gewenste vervolgopleiding of het gewenste beroep. Het cursusjaar 2021/2022 was het eerste jaar dat van deze optie gebruik kon worden gemaakt. Verschillende studenten hebben voor deze mogelijkheid gekozen, zodat het erop lijkt dat hiermee in een behoefte is voorzien.

Master Theologie

Ook het curriculum van de driejarige master theologie is aangepast, enerzijds vanwege een goede aansluiting op de nieuwe bachelor en anderzijds als voorbereiding op een toekomst als predikant of een andere functie als theoloog in een veranderende samenleving. In 2020/2021 is gestart met het nieuwe curriculum.

De kerkelijke modules, die tot heden als keuzemodules werden aangeboden, zijn opgenomen in het vaste curriculum, omdat de opleiding primair gericht is op het predikantschap (in de CGK). Tevens is getracht om de opleiding interessant te maken voor studenten die een andere functie in de samenleving ambiëren, door grotere blokken met keuzeruimte aan te bieden en bij de invulling van de modules niet alleen de kerken, maar ook de breedte van de samenleving voor ogen te houden. Net als bij de bachelor is in de master een aantal collegeblokken opgenomen met een overkoepelend thema, ter bevordering van integratie tussen de modules, maar ook tussen de studie jaren. Deze themacolleges worden aan alle drie de studie jaren gezamenlijk aangeboden. Het eerste en tweede studiejaar volgen overigens ook de andere modules samen.

De specialisatie in de master wordt niet meer volledig in het laatste jaar gedaan, maar er wordt in alle studie jaren aan gewerkt. Tenslotte zijn er in de master enkele stagemomenten opgenomen, gekoppeld aan de theorie. Met deze wijzigingen heeft de master theologie een duidelijker profiel gekregen.

Master Herbronning Gereformeerde Theologie

Na de registratie van de deeltijdmaster HGT in 2020 is in het voorjaar van 2021 het programma van de master verder verbeterd op voorstel van het visitatiepanel. In februari 2021 is een eerste kleine groep alvast gestart met literatuurstudie voor deze master, terwijl de officiële start in september 2021 plaatsvond. In de cursus 2021/2022 kon de master van start gaan met een groep van 16 studenten. De master is een deeltijdmaster en duurt in principe twee jaar. De colleges worden op woensdag gegeven, waarbij veel ruimte is voor de inbreng van studenten, niet alleen in colleges, maar ook in het studieprogramma.

Na een eerste inleidende periode startten de studenten in het najaar 2021 met een eerste keuzemodule. In totaal zijn er drie keuzemodules waarvan de studenten er twee moeten kiezen gedurende de opleiding. Het is positief dat voor alle drie de modules belangstelling blijkt te bestaan. Na afloop van elke periode wordt een module-evaluatie afgenomen. Verbeterpunten worden zo snel mogelijk opgepakt en verwerkt in het programma.

In 2021 is tevens verder gewerkt aan de door het visitatiepanel aangedragen verbeterpunten en aandachtspunten om in 2022 een nieuwe visitatie te organiseren.

Prof. dr. A. Huijgen is aangewezen als 'dean' van deze master. Samen met prof. dr. A. de Muynck en drs. M. Beeftink van Eduvitalis, die ook meegewerkt heeft aan de toets nieuwe opleiding in 2019, is hij in 2021 begonnen aan het schrijven van het informatiedossier ten behoeve van de accreditatie-aanvraag in de zomer van 2022.

3.3 Onderwijsprestaties

Instroom

Per 1 oktober 2021 was het totaal aantal ingeschreven (voltijd)studenten 96, zie tabel 1. De TUA mocht 12 nieuwe studenten verwelkomen in de bachelor theologie, 3 in de master theologie en 16 in de master HGT.

Tabel 1

Aantallen studenten per 1 oktober.

Studiejaar	Bachelor Theologie totaal	Master Theologie totaal	Master HGT totaal	Man	Vrouw	Totaal
2019	64	24	X	77%	23%	88
2020	54	23	X	77%	23%	77
2021	60	20	16	77%	23%	96

Daarnaast kent de TUA studenten die op contractbasis losse modules volgen, de zogenaamde contractanten. Vaak gaat het om een aanloop naar een voltijdstudie. Onderstaande tabel geeft een indruk om hoeveel mensen dit gaat. Behalve contractanten zijn er tweede inschrijvers, die studeren aan een andere universiteit, maar zij volgen daarnaast bij de TUA (een deel van) de studie. Deze studenten zijn niet in de cijfers meegenomen. Eind 2021 stonden 39 studenten bij de TUA ingeschreven voor een tweede inschrijving. Het aantal tweede inschrijvingen neemt jaarlijks fors toe.

Tabel 2

Instream contractanten per cohort.

Cohort	Totaal instroom	Totaal aantal contractanten
2019-2020	12	27
2020-2021	15	39
2021-2022 ²	4	28

Uitval

In 2020-2021 heeft geen enkele student in de bachelor de studie gestaakt. Er zijn geen negatief bindende studieadviezen uitgereikt. Vanuit de master heeft eveneens geen van de studenten de studie gestaakt.

Uitstroom en gemiddelde studieduur

In 2020-2021 studeerden 9 bachelorstudenten af en 6 masterstudenten. Zowel de bachelor- als de masterstudenten deden gemiddeld 4 jaar over hun studie, wat betekent dat de gemiddelde student een jaar vertraging heeft. In de afgelopen jaren zijn verschillende maatregelen genomen om studievertraging tegen te gaan. Per 2019/2020 is gestart met een vernieuwd bachelorprogramma. Bij de aanpassingen in het programma is studeerbaarheid een van de uitgangspunten geweest. De resultaten zijn daarvan pas zichtbaar aan het einde van de cursus 2021/2022. Ook bij het vernieuwde masterprogramma is rekening gehouden met de studeerbaarheid. Omdat de studenten met name vertraging oplopen bij het vervaardigen van papers en scripties, zijn de extra gelden in het kader van de Kwaliteitsafspraken hiervoor ingezet.

De TUA kent een profleringsfonds waarop studenten een beroep kunnen doen in geval van ernstige studievertraging ten gevolge van overmachtssituaties, bestuurslidmaatschap studentenvereniging of deelname aan de UR. In 2021 is hier geen gebruik van gemaakt.

De TUA heeft een door het Sirius Programma goedgekeurd excellentietraject. Via dit traject worden studenten die bovengemiddeld presteren, en die dit qua beschikbare tijd voor de studie ook aankunnen, uitgedaagd om iets extra's te doen in de vorm van een minor van minimaal 15 EC. De studieadviseur en docenten stimuleren studenten die bovengemiddeld scoren hieraan mee te doen. Twee afgestudeerde masterstudenten hebben in 2021 op hun diplomasupplement een aantekening kregen dat ze 15 of meer EC extra hebben gedaan in het kader van het excellentietraject. Op dit moment zijn er enkele studenten die naast hun opleiding aan de TUA elders nog een studie doen, en studenten die extra verdiepende keuzemodules aan de TUA zelf volgen. Jaarlijks ontvangen

² Gegevens tot eind december 2021. Later in het studiejaar 2021-2022 zijn ook nog contractanten ingestroomd.

docenten van de studieadviseur een lijst van studenten die voor een excellentietraject in aanmerking komen met het verzoek deze studenten te stimuleren deel te nemen aan dit traject.

Studentenoordeel over de opleidingen

NSE

Studiekeuze123 voert jaarlijks de NSE uit. In 2021 kon de NSE, in tegenstelling tot het jaar daarvoor, weer doorgang vinden, ondanks het voortduren van de coronapandemie en de gevolgen daarvan voor het onderwijs en daarmee ook de studentenoordelen.

De uitslag liet mooie cijfers zien: ruim 93% van de TUA-studenten is zo tevreden over zijn of haar ervaringen dat ze weer opnieuw voor hun studie theologie aan de TUA zouden kiezen. Een nog iets hoger percentage (94%) is enthousiast over de sfeer op de TUA, terwijl de tevredenheid over de opleiding in het algemeen op de TUA een krappe 9 scoort.

De NSE heeft in 2021 het aantal onderzochte deelgebieden teruggebracht naar een basis van zes deelgebieden: Inhoud en opzet van de studie, Aansluiting op de beroepspraktijk, Docenten, Studiebegeleiding, Toetsing en beoordeling en Betrokkenheid en contact. Op al deze zes thema's scoorde de TUA ruim boven het gemiddelde. Op een schaal van 1 tot 5 ging het om een score van respectievelijk 4,39, 3,81, 4,59, 4,74, 4,23 en 4,57.

In tabel 3 staat een overzicht van de gemiddelde score van de TUA van alle bij de NSE gestelde vragen in de jaren 2018 tot en met 2021, waarbij ten overvloede vermeld zij dat er over 2020 geen score is omdat Studiekeuze123 de NSE toen niet uitgevoerd heeft.

Tabel 3

Gemiddelde score van alle vragen gesteld bij de NSE.

NSE	Gemiddelde score TUA op alle onderzochte deelgebieden (schaal 1-5)
2018	4,15
2019	4,45
2020	Niet afgenomen
2021	4,39

Keuzegids

In de *Keuzegids Universiteiten 2022*, die verscheen in november 2021, kreeg de TUA-bachelor Theologie een score van 89 punten toegekend, wat een (gedeelde) 1e plaats opleverde in de categorie Theologie en religiewetenschappen, waaronder 16 universitaire bachelors vallen. De Keuzegids kende onze bachelor voor het tiende achtereenvolgende jaar het kwaliteitszegel 'Topopleiding Universiteiten' toe.

De master Theologie werd in april 2021 door de *Keuzegids Masters* geplaatst in de Top 10 van meest aangeraden masters van Nederland, en de TUA-master Theologie stond bovenaan in de categorie universitaire beroepsgerichte masters Theologie en Religiewetenschappen! Op alle punten waarop de Keuzegids oordeelt, had de TUA een goede tot zeer goede score. Er was een ++ beoordeling (de hoogst mogelijke score) voor het studieprogramma, de toetsing, de docenten, de studeerbaarheid, de studiebegeleiding en het uitdagende karakter van het onderwijs. Daarnaast waren er goede beoordelingen (beoordeling met een +) van de praktijkgerichtheid van de master, de faciliteiten op de TUA en voor de internationalisering. De master scoorde gemiddeld op het onderdeel wetenschappelijke vorming.

Elsevier

Najaar 2021 gaf weekblad *Elsevier* de TUA-bachelor een tweede plaats in de ranglijst universitaire bachelors theologie.

Het percentage (zeer) tevreden TUA-studenten is hoog: over de sfeer op de TUA is 93% van de bachelorstudenten (zeer) tevreden, de inhoud van de opleiding scoorde 90%, evenals de onderdelen 'toetsing en beoordeling', 'informatie vanuit de opleiding' en het percentage studenten

dat opnieuw voor deze studie zou kiezen. De docenten kregen een mooie 87% (zeer)tevredenheidsscore.

De TUA-master is door *Elsevier* niet vergeleken.

De positieve scores stimuleren tot blijvende aandacht voor het verzorgen van het onderwijs en alle aspecten die daarop betrekking hebben om deze mooie waardering vast te houden.

3.4 Kwaliteitszorg

De kwaliteit van het onderwijs op de TUA wordt op verschillende wijzen geborgd, geëvalueerd en gemonitord, met als doel de onderwijsprogramma's en het onderwijs zelf voortdurend te verbeteren. In de evaluatiesystematiek van de TUA is beschreven op welke wijze de evaluatie wordt uitgevoerd. Ook in het jaar 2021 zijn verschillende acties ondernomen:

- Na de afronding van elke module werd een module-evaluatie afgenomen. Dit is een vragenlijst die ingaat op de kwaliteit van de colleges, de presentatie door de docent, de werkvormen, de toetsing en de tijdsbesteding aan de module door de student. De docenten ontvangen de uitkomsten aangevuld met reflectievragen ten behoeve van verbetering van de module.
- Het jaargesprek met studenten heeft in 2021 plaatsgevonden met de studenten van alle jaargroepen. Deze gesprekken worden geleid door de beleidsmedewerker en ondersteund door een van de studentleden van de opleidingscommissie (OC).

De OC heeft tot taak toe te zien op het cyclische kwaliteitsproces (plan-do-check-act). Een vast agendapunt bij de vergaderingen van de OC zijn dan ook de resultaten van de module-evaluaties en de jaargesprekken. Daarnaast is in 2021 de systematiek en de inhoud van de module-evaluaties besproken en zijn er verbetervoorstellen gedaan die in 2022 ingevoerd kunnen worden.

Voortdurend wordt gezocht naar versterking van het onderwijs, waarbij ook de feedback van docenten op de aangereikte aandachtspunten meegenomen wordt.

De OC evalueert daarnaast ook zelf de programma's van de verschillende opleidingen. Dit heeft in 2021 geleid tot een notitie met verbetervoorstellen die in 2022 besproken zullen worden in de vergadering van het college van hoogleraren en van docenten.

3.5 Geschillen- en andere commissies

Er zijn in 2021 geen klachten ingediend bij een van de hiervoor door de TUA ingestelde commissies³.

3.6 Publiek-private samenwerking

De TUA is niet betrokken bij publiek-private samenwerking op het gebied van onderwijs.

---

³ *Geschillencommissie, College van beroep voor de examens, Commissie wetenschappelijke integriteit, Klachtenloket, Commissie seksueel misbruik, Vertrouwenspersoon*

4. Kwaliteitsafspraken

Met het sectorakkoord Hoger Onderwijs van 9 april 2018 stelde de regering uit de studievoorschotmiddelen extra geld beschikbaar om de onderwijskwaliteit van universiteiten te verbeteren gedurende de periode 2019-2024. In dit akkoord zijn zes thema's benoemd waarop het onderwijs verbeterd zou kunnen worden.

Dit hoofdstuk geeft aan waar de TUA op ingezet heeft wat betreft deze Kwaliteitsgelden, hoe de voortgang is, zowel inhoudelijk als financieel, en hoe de interne betrokkenheid vorm gekregen heeft.

4.1 Versterking methodologie

De TUA heeft er voor gekozen om meer aandacht te besteden aan methodologie en versterking van de academische vaardigheden ten behoeve van het schrijven van werkstukken en scripties. Dit past bij thema 2 van het sectorakkoord 'meer en betere begeleiding van studenten'. Het doel is dat studenten in staat zijn binnen de gestelde termijn en op voldoende niveau een zelfstandig onderzoek uit te voeren.

De begeleiding van studenten focust zich op onderwijs in en gerichte feedback op onderwerpen als het formuleren van onderzoeksvragen, het inbedden van het onderzoek in het themaveld, het opstellen van een gedegen onderzoeksplan, het maken van een tijdsplanning, het beschrijven van resultaten en conclusies, etc.

De intensivering van deze begeleiding is zowel van belang voor de bachelor- als voor de masterstudenten. De verwachting is dat hiermee ook het studiesucces (thema 3 van het sectorakkoord) zal toenemen, doordat studenten sneller de scripties kunnen afronden. Door extra fte's in te zetten voor de begeleiding, zal dit een verlichting geven bij de vakdocenten, die zich dan meer kunnen richten op de inhoudelijke begeleiding.

Per 1 september 2020 is een methodoloog benoemd die zich op deze kwestie richt. Op basis van een door hem gemaakt plan van aanpak is hij hiermee inmiddels voortvarend aan de slag gegaan.

4.2 Financieel

Het totale beschikbare budget voor de TUA bedraagt ruim € 150.000.

Tabel 4
Verdeling van het budget.

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Totaal
Toegekend beschikbaar budget	€ 12.390	€ 14.700	€ 24.961	€ 31.156	€ 32.896	€ 37.130	€ 153.233
Bedrag ontvangen van OCW	€ 12.646	€ 16.570	€ 27.729	€ 25.232			
Inzet methodoloog (*)		€ 6.479	€ 20.576	€ 21.060	€ 21.481	€ 21.911	

(*) inclusief 25% overhead

Het door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) uitbetaalde bedrag wijkt af van het aanvankelijk toegekende beschikbare budget. Dat kan verklaard worden doordat het totaal beschikbare budget verdeeld wordt op basis van het totaal aantal ingeschreven studenten, dat landelijk stijgt en bij de TUA wat afgenomen is.

Vanaf september 2020 wordt er een substantiële aanspraak gedaan op deze middelen. De realisatie loopt momenteel achter bij de ontvangen middelen. Afhankelijk van de evaluatie van de voortgang kan er een uitbreiding van de aanstelling overwogen worden. Ook na 2024 zal de inzet van de methodoloog gecontinueerd dienen te worden.

Vanwege de beperkte financiële middelen is er bewust voor gekozen om focus aan te brengen. Dat betekent dat de TUA niet investeert in:

Thema 1: Intensiever en kleinschaliger onderwijs (onderwijsintensiteit): vanwege het feit dat de TUA een kleine universiteit is, waardoor er al sprake is van kleinschalig onderwijs;

Thema 4: Onderwijsdifferentiatie: omdat er binnen het curriculum waar mogelijk reeds gedifferentieerd wordt, en dit, gezien de kleine omvang van de opleiding, niet een hoge prioriteit kan hebben.

Thema 5: Passende en goede onderwijsfaciliteiten: de onderwijsfaciliteiten en het te geven onderwijs zijn volgens de studenten (interne evaluaties en uitslagen NSE) op voldoende niveau;

Thema 6: Verdere professionalisering van docenten (docentkwaliteit): de opleiding hanteert kwaliteitseisen (professionalisering en BKO) voor de docenten waaraan voldaan moet worden en waaraan gewerkt wordt.

4.3 Interne betrokkenheid

Meedenken

Op 4 en 15 juni 2018 heeft het CvB respectievelijk de RvT en de UR op de hoogte gebracht van het sectorakkoord.

Het CvB heeft de studentleden uit de OC en de UR om advies gevraagd wat betreft de inzet van deze middelen. Deze studenten zijn enerzijds betrokken bij discussies over onderwijskwaliteit en hebben anderzijds voldoende contact met medestudenten om te weten op welke punten studenten verbetering van de onderwijskwaliteit op prijs zouden stellen.

Op 1 oktober 2018 hebben de studenten voorgesteld om in de opleiding meer aandacht aan methodologie te geven. Het CvB heeft dit voorstel overgenomen. Op 1 november 2018 heeft de UR ingestemd met de voorgenomen inzet van de middelen.

Het voorstel is op 5 november 2018 gedeeld in een regulier overleg met de hoogleraren, docenten en het onderwijsondersteunend personeel en is door hen positief ontvangen. Er is sprake van betrokkenheid op dit voorstel vanuit studenten en docenten.

Het CvB heeft de nadere uitwerking op 6 december 2018 voorgelegd aan de UR. Die heeft ermee ingestemd.

De RvT is op 12 november 2018 door het CvB geïnformeerd over het proces en het voorstel vanuit de studenten. Op 14 januari 2019 heeft de RvT ingestemd met de keuze van het CvB en de beoogde uitwerking.

Concreet plan

Het plan van aanpak is door het CvB definitief vastgesteld en op 22 januari 2019 opgestuurd naar de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO).

Op 19 maart 2019 heeft een panel van de NVAO op de TUA met vertegenwoordigers van CvB, studenten en RvT gesproken over het ingediende rapport.

In het op 29 mei 2019 ontvangen rapport bleek dat het panel van oordeel is dat het plan van de TUA voor de inzet van de studievoorschotmiddelen voldoet aan de criteria uit het Protocol voor de beoordeling van de Kwaliteitsafspraken Hoger Onderwijs 2019-2024. Op 6 juni 2019 is dit rapport teruggekoppeld naar de UR.

Op 28 juni 2019 bevestigde het ministerie van OCW in een brief de toekenning van de kwaliteitsbekostiging voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2024.

Op 7 november 2019 is de OCW-brief van 14 oktober 2019 over de verantwoording van de Kwaliteitsafspraken ter kennisname van de UR gebracht.

4.4 Uitwerking

Notitie met plan van aanpak

Er is door de studieadviseur en de beleidsmedewerker een notitie opgesteld met een nadere uitwerking van het plan. In deze notitie zijn ook de opmerkingen verwerkt van de docent die voorheen methodologie verzorgde, evenals van de drie promovendi die een aanstelling aan de TUA

hebben en jaarlijks middagen verzorgden in het kader van begeleiding bij de bachelorproef. In het kader van de leerlijn academische vaardigheden heeft ook de ExC input geleverd.

Deze notitie is op 12 december 2019 voorgelegd aan de UR. Die kon zich hierin vinden.

De notitie is vervolgens op 7 januari 2020 besproken in een gezamenlijk overleg van hoogleraren, docenten en onderwijsondersteunend personeel.

Op 10 februari 2020 heeft het CvB de notitie en de advertentietekst voor de werving van een methodoloog vastgesteld en voorgelegd aan de UR, die hier op 3 april 2020 mee ingestemd heeft.

Inzet methodoloog

In februari 2020 is er een vacature geplaatst voor een methodoloog. In de sollicitatiecommissie zat ook een lid van de UR. Hij nam als zodanig deel aan de gesprekken met de geselecteerde kandidaten en de voordacht naar het CvB. Vanwege de beperkende coronamaatregelen moesten de voor begin april geplande gesprekken doorgeschoven worden naar begin juni.

Het CvB heeft op 8 juni 2020 de voordracht overgenomen en per 1 september 2020 dr. P.L.

Rouwendal voor 0,2 fte benoemd als methodoloog.

Op 23 september 2020 heeft dr. Rouwendal de eerste plannen voorgelegd aan een gezamenlijk overleg van docenten en hoogleraren. De concrete uitwerking van de plannen omvat het eenduidig formuleren van opdrachten, uniformiteit bij het citeren, en het ontwikkelen van een leerlijn methodologie. Het plan van aanpak is op 9 oktober ook besproken in de OC. De UR heeft op 12 november een tweetal vragen gesteld over dit plan, welke door de methodoloog naar tevredenheid zijn voorzien van een antwoord.

4.5 Voortgang

Binnen de UR heeft een nieuw studentlid de portefeuille Kwaliteitsafspraken overgenomen.

Betrokkene is op 11 maart 2021 bijgepraat door de voorzitter van het CvB. Ook heeft hij op 7 juli 2021 met de studieadviseur gesproken over de voortgang.

Op basis van gesprekken met zeven studenten heeft de portefeuillehouder een notitie gemaakt die in september 2021 besproken is in de UR. De studenten waren positief over de aanpak van de methodoloog. Enkele verbetersuggesties zijn genoemd en besproken en deels al ingevoerd.

Regelmatig zijn met name de procesaspecten rond de Kwaliteitsafspraken aan de orde gekomen in de RvT.

Tijdens de online nieuwjaarsbijeenkomst met docenten en medewerkers op 7 januari 2022 memoreerde de voorzitter van de OC kort de voortgang van de Kwaliteitsafspraken: 'Naar het oordeel van de OC pakt dr. Rouwendal de leerlijn methodologie voortvarend aan. Belangrijke academische vaardigheden zijn het doen van onderzoek en, als resultaat daarvan, het schrijven van een goede inhoudelijke tekst. De ervaring heeft echter steeds weer geleerd dat het veel studenten moeite kost om deze vaardigheden te ontwikkelen. Het is dus heel positief dat hiervoor nu een serieus programma in ontwikkeling is. Voor het meten van concrete resultaten in studentenprestaties is het wellicht nog wat vroeg, maar het nieuwe programma is veelbelovend.'

Van met name de studenten die werken aan hun bachelorproef zijn positieve evaluaties ontvangen. Zij geven aan veel baat van de begeleiding en colleges te hebben ondervonden.

In de zomer van 2022 zal een eerste beoordeling van de voortgang van het opgestelde plan plaatsvinden. Belangrijke indicatoren voor het beoogde doel (binnen de gestelde termijn op een voldoende niveau zelfstandig onderzoek uit te kunnen voeren) zijn de tijd waarin en het gemak waarmee studenten het A-jaarsessay (schrijfopdracht), de bachelor- en de masterscriptie weten af te ronden. De monitoring van het succes van de beoogde maatregelen zal met name plaatsvinden via de jaarlijkse evaluatiegesprekken met de jaargroepen van studenten. Ook zal gebruik worden gemaakt van de reacties uit de evaluatieformulieren die studenten na een collegeblok inleveren.

4.6 Reflectie

Vanuit de UR

Voortdurend wordt de UR betrokken in de voortgang rondom de uitvoering van de Kwaliteitsafspraken. Niet alleen bij de totstandkoming van de huidige aanpak was dit het geval, maar de UR wordt blijvend op de hoogte gehouden van de vorderingen. Doordat de voortgang gemonitord wordt in een speciale UR-portefeuille heeft de raad scherp of de kwaliteitsverbetering doel treft. Met de OC is overeengekomen dat de UR inzicht krijgt in de resultaten van de studentenevaluatie van het vak methodologie. Dit versterkt de positie van de UR op het gebied van monitoring. Daarbij maakt het CvB aan de UR geregeld duidelijk hoe belangrijk de positie van de raad in dit dossier is. De UR is positief gestemd over de uitvoering van de Kwaliteitsafspraken. Deze ontwikkelen zich zichtbaar volgens plan; daarnaast wordt feedback vanuit de UR positief opgepakt.

(L. Hartog, secretaris UR / portefeuillehouder)

Vanuit de RvT

De RvT is goed betrokken bij de totstandkoming van de invulling van de Kwaliteitsafspraken. Jaarlijks wordt verslag gedaan van de voortgang en het effect.

(Mr. H.M. Oevermans, secretaris RvT)

5. Onderzoek

Het onderzoek is, naast het onderwijs, een van de primaire taken aan een universiteit en heeft als zodanig zelfstandige betekenis. Tegelijk is er een nauwe relatie tussen onderwijs en onderzoek: het onderwijs stimuleert tot verdergaand onderzoek en omgekeerd komt onderzoek het onderwijs ten goede.

5.1 Onderzoeksgroepen

De TUA kent drie onderzoeksgroepen: Biblical Exegesis and Theology (BEST), Kerkgeschiedenis & Kerkrecht en Praktische Theologie.

BEST is het gezamenlijke onderzoeksprogramma van Apeldoorn en Kampen en hier werken exegeten (Oude en Nieuwe Testament) en systematisch theologen (vooral dogmatici) samen onder het thema Discriminating Love.

In het programma van Kerkgeschiedenis en Kerkrecht gaat het om twee prestigieuze wetenschappelijke edities, namelijk die van de theologische werken van Philipp Melancthon en om de uitgave van de Acta van de Synode van Dordrecht. Verder zijn er projecten over sterven en troost in de gereformeerde traditie, en over de interactie tussen katholieke, lutherse en calvinistische theologen in de zestiende en zeventiende eeuw. Ook het Research Center Puritanism and Piety (ReCePP), een samenwerkingsverband tussen het Hersteld Hervormd Seminarie (HHS) (gevestigd aan de Faculteit Religie en Theologie van de Vrije Universiteit Amsterdam) en de TUA, is onderdeel van deze onderzoeksgroep.

Het thema voor de komende jaren van de onderzoeksgroep Praktische Theologie is Formation in Church and Education. Er zijn twee hoofdprogramma's: Formation in Homiletics, and in Mission (leerstoel Praktische Theologie) en Formation, Identity, and Personhood (leerstoel Christelijke Pedagogiek). De bijzondere leerstoel Christelijke Pedagogiek, die uitging van Driestar educatief, is per 1 september 2021 omgezet in een reguliere TUA-leerstoel.

Voor alle onderzoeksgroepen geldt dat er goede voortgang wordt gemaakt en dat dit vooral versterkt wordt door de forse toename van het aantal promovendi dat bij de projecten betrokken kan worden.

5.2 Onderzoeksinzet en -output

De totale inzet voor onderzoek bedroeg per 1 oktober 2021 3,62 fte.

In de hiernavolgende tabel 5 staat een totaaloverzicht van de output over 2021.

Tabel 5
Onderzoeksoutput 2021.

Categorie	Aantal	Toelichting
Wetenschappelijke publicaties: artikelen non-refereed	1	Artikelen over een resultaat van wetenschappelijk onderzoek gericht op het forum van onderzoekers. Hieronder vallen non-refereed artikelen, hoofdstukken in (congres)bundels, inleidingen op (her)-publicaties.
Wetenschappelijke publicaties: artikelen refereed	5	Artikelen die onderworpen zijn aan een proces van kritische, onafhankelijke evaluatie door één of meer experts in het onderwerp, genaamd 'referees'.
Wetenschappelijke publicaties: boeken	2	Boeken over een resultaat van wetenschappelijk onderzoek gericht op het forum van onderzoekers. Academische oraties en monografieën.
Wetenschappelijke publicaties: hoofdstuk in boek	12	-
Wetenschappelijke publicaties: dissertaties	9	Publicaties waarop de graad van doctor is verkregen aan de universiteit.
Vakpublicaties: artikel in tijdschrift	4	Publicaties over een resultaat van wetenschappelijk onderzoek, gericht op professioneel geïnteresseerden.
Vakpublicaties: boeken	2	-
Vakpublicaties: hoofdstuk in boek	7	-

In 2021 vonden aan de TUA 9 promoties plaats:

- Op 5 februari promoveerde J. Hong op zijn proefschrift 'Caspar Sibelius and his journal on the Synod of Dordt, 1618-1619. Transcription, translation, and systematic analysis of his journal. Promotores waren prof. dr. H.J. Selderhuis en prof. dr. E.A. de Boer.
- Op 26 februari promoveerde A. Santoso. Titel van zijn proefschrift was 'Union with God: An assessment of Deification (Theosis) in the theologies of Robert Jenson and John Calvin'. Promotores waren prof. dr. A. Huijgen en prof. dr. C. van der Kooi. Dr. B.F. Intan was co-promotor.
- Op 15 april verdedigde G.J. Baan zijn proefschrift 'Der Heiland lebt. De drie vroegste Paascantates van Johann Sebastiaan Bach : een theologisch-muzikale analyse'. Prof. dr. A.A. Clement, prof. dr. F. van der Pol en prof. dr. H.J. Selderhuis waren de promotores. Dit betrof een *joint doctorate* met de TUK.
- Op 19 april verkreeg D.H. Kranendonk de doctorstitel. Titel van zijn proefschrift was 'Paul Bayns's pastoral teaching of predestination'. Promotores waren prof. dr. H.J. Selderhuis en prof. dr. M.A.G. Haykin.
- Op 15 juni promoveerde A.C. Neele op zijn proefschrift "'That which we have seen". Philosophical-Homiletical Foundations towards a Phenomenology of Sermon Preparation and Preaching'. Promotor was prof. dr. M.J. Kater. Dr. V. Emma-Adamah was co-promotor.
- Op 2 juli promoveerde N.C. Smits. Titel van zijn proefschrift was 'Plaatsbereiding. Verzoening in Christus bij Hans Joachim Iwand en Eberhard Jüngel'. Promotores waren prof. dr. G.C. den Hertog en prof. dr. G. Plasger.
- Op 24 september verdedigde Ch. Choi zijn proefschrift 'Herman Bavinck and John Calvin on the doctrines of the Trinity and the image of God. A comparison'. Promotores waren prof. dr. A. Huijgen en prof. dr. G. Harinck.
- Op 1 oktober verkreeg onze docent missiologie J. van 't Spijker de doctorstitel. Titel van zijn proefschrift was 'To participate in God's mission/ Looking for an ecclesial structure to be a witnessing church today'. Promotores waren prof. dr. A. Huijgen en prof. dr. S. Paas.
- Op 7 oktober promoveerde C.G.M. Leonard op haar proefschrift 'Gordon J. Spykman's life and work. A proposal for renewed theological method in the reformed tradition'. Promotores waren prof. dr. G.C. den Hertog en prof. dr. C. van der Kooi.

In de serie *Apeldoornse Studies* verscheen in 2021:

- T.E. Boele-Noort en P.T. Pel (red.), *Kerk en recht in balans. Aandacht voor de kwaliteit van de kerkelijke rechtsorde* (nummer 78).

5.3 Conferenties onderzoeksgroepen

Onderzoeksgroep BEST van TUK en TUA hield van 10-11 juni een online conferentie met als thema 'The Nature and Logic of God's Love'.

Op 25-27 augustus volgde een academische conferentie met wetenschappers van zowel TUA als TUK, georganiseerd vanuit onderzoeksgroep Praktische Theologie. Thema hiervan was 'Education Formation and The Church II - Brokenness, sin and grace in human formation'.

5.4 Graduate Program

In 2021 heeft de Graduate Week niet plaatsgevonden, omdat het in verband met de coronapandemie niet mogelijk was om als internationale groep samen te komen in Apeldoorn. De week is verplaatst van augustus 2021 naar januari 2022. Eind 2021 moest worden besloten die bijeenkomst online te houden, inclusief een cursus academisch schrijven van het VU Talencentrum.

5.5 Greenwich School of Theology

De samenwerking met de Greenwich School of Theology (GST) heeft in 2021 goede voortgang gehad, ook al is er geen toename van het aantal studenten te constateren. Als coördinator vanuit de TUA is benoemd dr. J. van 't Spijker.

6. Valorisatie

6.1 Inzet voor kerk en samenleving

In aansluiting op het Hoofdlijnenakkoord van de VSNU (december 2011) verstaan we onder valorisatie 'het proces van waardecreatie uit kennis, afkomstig uit alle disciplines, door kennis geschikt en beschikbaar te maken voor economische en maatschappelijke benutting en te vertalen in producten, diensten, processen en nieuwe bedrijvigheid'. In deze lijn heeft de TUA met haar expertise op het gebied van theologie en levensbeschouwing een waardevolle eigen inbreng voor kerk en samenleving. Zowel vanuit de TUA in het algemeen als door de brede uitwaaiing van functies van individuele docenten in kerk en samenleving is sprake van een grote kennisvalorisatie op allerlei niveaus.

Een totaaloverzicht van de output over 2021 treft men aan in tabel 6.

Tabel 6
Valorisatie-output 2021.

Categorie	Aantal	Toelichting
Populariserende publicaties: boeken	1	Boeken op basis van een resultaat van wetenschappelijk onderzoek, gericht op het bredere publiek.
Populariserende publicaties: hoofdstuk in boek	4	Idem, maar dan als een bijdrage aan een bundel die in samenwerking met anderen is tot stand gekomen.
Populariserende publicaties: bijdrage aan dagblad, weekblad of tijdschrift	47	Artikelen in kranten en tijdschriften op basis van wetenschappelijk onderzoek en gericht op een breed publiek.
Overige populariserende publicaties	107	Artikelen in kranten, tijdschriften en kerkbladen van meer algemeen-theologische aard, gericht op een breed publiek. Hieronder vallen ook meditaties, columns en interviews.
Andere resultaten: recensies	46	Een beschrijving, kritische analyse en evaluatie van de kwaliteit, de intentie en de betekenis van een boek.
Andere resultaten: redactie boek	10	Deelname aan de redactie van een boek of (congres)bundel.
Andere resultaten: redactie tijdschrift	7	Deelname aan de redactie van een theologisch tijdschrift.
Andere resultaten: bijdrage aan tv, radio of internet	17	Een uitgezonden interview of een bijdrage in een internationaal, nationaal of regionaal televisie- of radioprogramma. Bijdragen op internet als blogs etc.
Andere resultaten: overig (herdrukken, vertalingen etc.)	1	Heruitgaven van eerder gepubliceerd werk, vertalingen van eigen werk of van werk van anderen.

Daarnaast zijn hoogleraren en docenten met hun expertise aanwezig in diverse adviesraden en fora in het bredere kerkelijke en maatschappelijke leven, studentenwerk, de zorg en media.

6.2 Bijzondere bijeenkomsten

Vergeleken met het eerste coronajaar 2020 konden in 2021 meer bijeenkomsten doorgang vinden. Voor een deel online, maar ook deels op locatie of met een mix van beide. Een greep uit de gehouden bijeenkomsten:

- Op 7 april werd in samenwerking met de Katholieke Vereniging voor Oecumene, Refo500 en Uitgeverij Summum een symposium gehouden met als titel 'Priesterlijke zielen gevraagd m/v'. Het priesterschap van alle gelovigen: oecumenisch aanknopingspunt én uitdaging'.

- Van 10-12 juni stond een eenmalig en uniek groot Ambrosius Congres op het programma, met vele Ambrosius-specialisten uit binnen- en buitenland. Het congres stond geheel in het teken van de kerkvader Ambrosius en werd georganiseerd met de Katholieke Universiteit Leuven en stichting Bijbeluitleg Vroege Kerk en was behalve voor wetenschappers ook expliciet bedoeld voor iedereen die meer wilde weten over deze kerkvader.
- Het Psalmboek was het thema voor een symposium dat op 16 juni werd georganiseerd onder de noemer 'Passie voor psalmzang. Het psalmboek in de Nederlandse gereformeerde traditie', mede naar aanleiding van de verschijning van het boek *Ons Psalmboek. Achtergronden en gebruik van het kerkboek van 1773*, van dr. J. van der Knijff, dat tijdens dit symposium met medewerking van de TUA-cantorij op muzikale wijze gepresenteerd werd.
- In het kader van de door de overheid opgelegde coronamaatregelen en de betekenis hiervan voor de kerken werd op 22 juni, georganiseerd door het Kenniscentrum Kerkrecht aan de TUA een webinar gehouden met als thema 'Handhaving en de grondrechten van de kerk in crisistijd'. Het webinar ging over de mogelijkheden en onmogelijkheden van de handhavende overheid op het terrein van de kerk.
- In tegenstelling tot 2020 kon de opening van het academisch jaar 2021/2022 weer op normale wijze doorgang vinden, zij het met een beperkte groep aanwezigen. Prof. dr. A. de Muynck sprak een rede uit over 'Hoe werken school, kerk en gezin samen in de godsdienstige opvoeding?' Rector prof. dr. H.J. Selderhuis gaf een overzicht van de gebeurtenissen in het achterliggende studiejaar en trok lijnen naar de toekomst. Voorzitter van het Cura ds. J.G. Schenau verzorgde een korte overdenking. Ook de TUA-cantorij droeg een steentje bij.
- 15 oktober was de datum voor een symposium naar aanleiding van de herdenking van 450 jaar synode van Emden. Thema van deze dag was 'Kerkelijke eenheid, iets van vroeger?'. Het symposium werd georganiseerd samen met Refo500 en de Vereniging Protestant Nederland. Als sprekers waren vertegenwoordigers uitgenodigd vanuit de diverse gereformeerde denominaties.
- Van 15 tot en met 19 november werd de Week van de Vroege Kerk gehouden. Op het programma stonden lezingen en colleges over o.a. Augustinus en Ambrosius.

6.3 Permanente Educatie Predikanten

Binnen de CGK is enkele jaren geleden begonnen met de regulering van de permanente educatie van predikanten (PEP). De TUA heeft ten behoeve hiervan een aparte pagina ingericht op haar website. Hierop worden voor predikanten interessante specialisatie- of andere modules uit de master aangeboden en cursussen waar vanuit de CGK of andere kerken specifiek naar gevraagd wordt. Omdat getracht wordt zoveel mogelijk aan te sluiten bij hetgeen reeds aangeboden wordt in de master theologie, kan het gebeuren dat de studenten samen met afgestudeerden college krijgen. Dat levert een boeiende interactie op en geeft een waardevolle wisselwerking tussen theorie en praktijk. Ten tijde van de coronapandemie was de animo voor deze permanente educatie echter zeer beperkt.

6.4 Ontwikkelingen

Door de beperkende maatregelen vanwege de coronapandemie zijn er geen nieuwe initiatieven verder uitgewerkt.

7. Internationalisering

7.1 Algemeen

Als gevolg van de coronapandemie heeft de praktische invulling van de overeenkomsten die de TUA met een aantal buitenlandse instellingen heeft, nauwelijks plaats kunnen vinden. Overleg is er wel geweest via digitale bijeenkomsten en ook zijn er plannen de internationalisering van de TUA te versterken zodra reizen weer goed mogelijk is.

7.2 EU-projecten

ReIReS

Het Europese project ReIReS (Research Infrastructure for Religious Studies), dat een eerste stap is op weg naar een duurzame onderzoeksinfrastructuur op het gebied van digital humanities en religiewetenschap, werd op 31 juli afgesloten. De TUA was in dit project verantwoordelijk voor training en het algemene beleid. Tijdens de projectperiode zijn 12 trainingen gehouden op verschillende locaties, waaraan in totaal 231 deelnemers meededen, ook vanuit de TUA. Het merendeel van de deelnemers oordeelde positief tot zeer positief over de ontvangen trainingen. De materialen die tijdens deze trainingen gebruikt werden, zijn beschikbaar gesteld op www.reires.eu.

RESILIENCE

RESILIENCE bouwt aan een unieke, interdisciplinaire en stimulerende onderzoeksinfrastructuur voor alle religiewetenschappen, om een kwalitatief hoogstaand instrumentarium te bieden voor wetenschappers op gebied van theologie en religie. In het verslagjaar bevond dit Europese project zich in de ontwerpfase, die per 31 december afgesloten kon worden. In de persoon van prof. dr. H.J. Selderhuis participeert de TUA in de Executive Board (EB) van RESILIENCE. De verantwoordelijkheid voor een omvangrijk deelproject, Communication and Dissemination, ligt bij mw. K. Boersma. Op 30 juni is RESILIENCE opgenomen in de Europese ESFRI Roadmap 2021. Dit betekent dat RESILIENCE een plaats krijgt te midden van belangrijke Europese strategische onderzoeksinfrastructuren en dat het verder kan werken aan de ontwikkeling van een onderzoeksinfrastructuur voor religiewetenschappen.

8. Personeel

Personeelsbestand

In 2021 hebben de volgende wijzigingen plaatsgevonden in het personeelsbestand.

Einde dienstverband:

- Per 1 september drs. I.D. Haarsma, docent filosofie (0,1 fte)
- Per 1 september, drs. W. Reijnoudt-Klein, beleidsmedewerker (0,7 fte)

In dienst getreden:

- Per 1 juni, dr. G.A. van den Brink, als wetenschappelijk medewerker (0,4 fte)
- Per 1 september, prof. dr. A. de Muynck, als regulier hoogleraar Christelijke Pedagogiek (0,5 fte)

Daarnaast is per 1 februari prof. mr. dr. W.A. Zondag verbonden aan de TUA als bijzonder hoogleraar Kerk, Recht en Samenleving (vanuit de RMU, 0,2 fte).

Aanpassing van de aanstelling:

- Per 1 mei dr. J.J. Oosterhuis-den Otter, docent Grieks en Latijn van 0,5 naar 0,4 fte

Detachering:

- Per 1 september prof. dr. A.A. Clement, als persoonlijk hoogleraar Theologie en Muziek vanuit het University College Roosevelt (0,15 fte)

Op 1 oktober 2021 bedroeg de totale personeelsformatie 16,94 fte.

Tabel 7

Personeelsformatie in fte's per 1 oktober.

	2021				2020
	M	V	Totaal fte	%	Totaal fte
Hoogleraren	4,5	0,0	4,5	26,6	4,0
Universitair docenten	4,04	0,7	4,74	28	4,94
Promovendi	0,92	0,5	1,42	8,4	1,42
Wetenschappelijk medewerkers	0,4	0,3	0,7	4,1	0,3
Ondersteunend personeel	2,79	2,79	5,58	32,9	6,28
Totale formatie	12,65	4,29	16,94	100	16,94
Aantal personen	22	7	29		29

In vergelijking met 2020 is de personele omvang gelijk gebleven. De gemiddelde leeftijd van de 29 medewerkers was op 1 oktober 51,4 jaar.

Naast de universitair docenten maakt de universiteit voor onderdelen van de studie die specifieke vakkennis vragen, gebruik van gastdocenten.

De TUA maakt al jaren gebruik van studenten en andere betrokkenen voor incidentele ondersteuning van hoogleraren en het facilitair beheer. Dit is inmiddels geformaliseerd in zogenaamde 0-urencontacten. Per 1 oktober zijn dat er 15.

Ziekteverzuim

In tabel 8 staat het verloop van het ziekteverzuim. Dit percentage wordt berekend door het aantal verzuimde kalenderdagen te delen door het aantal beschikbare kalenderdagen. Daarop vindt een correctie plaats als de werkzaamheden gedeeltelijk hervat zijn.

*Tabel 8
Verzuimoverzicht.*

Jaar	Percentage
2019	3,76
2020	0,72
2021	6,30

Het verzuim was in 2021 voor TUA-begrippen hoog. Dat komt met name door twee langdurig zieken (oorzaak niet werkgerelateerd) en een zwangerschapsverlof. Het overige ziekteverzuim op de TUA was voor de helft kortdurend (minder dan een week) of wat langer (2 tot 4 weken). Een coronabesmetting was reden voor uitval van ruim 7 weken.

Ontslag

Er zijn geen lopende zaken ten aanzien van ontslagprocedures of uitkering na ontslag.

Studieverlof

In 2021 heeft geen van de hoogleraren gebruik gemaakt van studieverlof.

Ontwikkelingen

De invulling van de vacature beleidsmedewerker is aangehouden met het oog de optimale ondersteuning van het nieuwe CvB in de loop van 2022. Waar nodig wordt tijdelijk gebruik gemaakt van externe deskundigheid.

In 2021 is de procedure gestart voor de werving en selectie van een hoogleraar Oude Testament en een hoogleraar Nieuwe Testament. Nieuw is dat hiervoor een advertentie geplaatst is en dat er twee benoemingsadviescommissies ingesteld zijn. Het tijdpad richt zich op een benoeming door de GS in het voorjaar 2022.

9. Faciliteiten

9.1 Bibliotheek

De TUA beschikt over een eigen wetenschappelijke bibliotheek, die ten doel heeft om studenten en docenten te ondersteunen in hun onderzoek en studie. Andere belangstellenden kunnen ook van de bibliotheek gebruikmaken. Het aanschafbeleid is gericht op de thema's die binnen het onderwijs en de onderzoeksgroepen actueel zijn.

De nadruk van de collectie ligt op de Reformatie en de daaruit voortkomende confessionele en dogmatische traditie. De Nadere Reformatie is daarin een belangrijk onderdeel, met name het Europese Puritanisme en Piëtisme.

De bibliotheekcollectie heeft een omvang van ruim 59.000 titels, een flinke toename vergeleken met vorig jaar. Deze groei van de collectie heeft een belangrijke oorzaak: begin van het jaar ontving de TUA uit de erfenis van wijlen prof. dr. Peter Walter, hoogleraar systematische theologie aan de universiteit van Freiburg, diens bibliotheek. Deze collectie bevat boeken over de theologie en filosofie van de Middeleeuwen en de Reformatie en over de katholieke theologie van de twintigste eeuw. Een mooi geschenk, dat uiteraard ook veel extra werk met zich mee bracht. Zo moest de collectie worden uitgezocht op dubletten en is er gezocht naar ruimte om de collectie te plaatsen, maar eind 2021 kwam toch de invoering in de catalogus op gang. Inmiddels zijn hierin ruim 1000 titels toegevoegd en dit aantal zal voorlopig nog toenemen.

Een groot aantal brochures is digitaal toegankelijk via Delpher in de collectie 'Protestantse debat 1840-1940'. Daarnaast bevinden zich ook TUA-brochures in Digibron. Het aantal tijdschriften met een lopend abonnement is 117, zowel digitaal als print.

Ook in 2021 waren er beperkende maatregelen vanwege COVID-19. Ondanks die beperking is de bibliotheek grotendeels opengebleven voor het uitlenen van boeken. Met inachtneming van de coronamaatregelen konden studenten op afspraak studeren in de studiezaal of op andere plekken binnen de bibliotheek.

Het aantal uitleningen bedroeg 1.581 in 2021. Dat is een daling ten opzichte van 2020, waarin 1.704 items werden uitgeleend. Dit wil niet zeggen dat de collectie niet gebruikt wordt. Niet-uitleenbaar materiaal dat binnen de bibliotheek wordt bestudeerd, wordt niet geregistreerd. Ook de lockdownperioden zullen een rol meegespeeld hebben in het feit dat er minder geleend is.

Bij de bibliotheken van de TUK en de John Smyth Library / IBTS Centre in Amsterdam zijn 144 boeken aangevraagd. Omgekeerd zijn vanuit deze bibliotheken door de TUA-bibliotheek 106 aanvragen gehonoreerd. Er wordt goed gebruikgemaakt van elkaars collectie.

Dat de TUA-collectie ook interessant is voor bezoekers van buiten de TUA, blijkt uit aanvragen vanuit andere bibliotheken voor het materiaal uit de TUA-collectie. Via het IBL (Interbibliothecair Leenverkeer) zijn 50 boeken en artikelen geleverd aan andere bibliotheken. Voor een aantal gebruikers van de TUA-bibliotheek zijn 8 boeken en artikelen uit andere bibliotheken aangevraagd.

9.2 Huisvesting

Het investeringsbeleid op het gebied van de huisvesting is erop gericht om de accommodatie en faciliteiten up-to-date te houden. Onderhoud en verbetering van het gebouw heeft daartoe ook in 2021 zo goed mogelijk plaatsgevonden. Daarbij is gebruikgemaakt van het in 2019 opgestelde meerjarenonderhoudsplan (MOP). Een eerste evaluatie van dit plan is gedaan in 2021. Realisatie is uitgevoerd conform planning.

Een greep uit de onderhouds- en verbeteringsklussen die in 2021 zijn uitgevoerd:

- de dakbedekking van het ketelhuis in het voormalige kerkgebouw is gerepareerd;
- er heeft een grondige renovatie plaatsgevonden van het dak van de oude villa;

- de vloerbedekking in de senaatskamer is vernieuwd;
- ook zijn er langs de wanden van de senaatskamer boekenkasten geplaatst en gevuld met boeken uit de ontvangen collectie van wijlen prof. Walter;
- er zijn diverse schilderwerkzaamheden in het gebouw uitgevoerd, evenals het buitenschilderwerk aan de oude villa na de dakrenovatie;
- de ventilatievoorziening in collegezaal 3 is aangepast.

In 2022 komt apparatuur beschikbaar om de ventilatie in collegezaal 4 en op de zolder van de oude villa te verbeteren.

Er is een eerste verkenning uitgevoerd naar mogelijkheden om meer strekkende meters voor de boeken van de bibliotheek te krijgen, alsmede meer studieplekken en meer spreekkamers. Het lijkt mogelijk te zijn om met een interne verbouwing een en ander te realiseren. De plannen zullen begin 2022 verder uitgewerkt worden en zo mogelijk ook al ter hand genomen worden. Ook de plaatsing van zonnepanelen wordt daar in meegenomen.

Wanneer de verbouw is gerealiseerd, zal ook een update van het MOP gemaakt worden. Ook de plaatsing van zonnepanelen wordt daarin meegenomen. Vanwege oriëntatie op mogelijke verbouw is de voorgenomen plaatsing in 2021 doorgeschoven.

9.3 Veiligheid en bedrijfshulpverlening

Vanwege de onrust door het afwisselend wel en niet fysiek college kunnen geven heeft er in 2021 geen ontruimingsoefening plaatsgevonden. Wanneer de situatie in 2022 weer wat genormaliseerd is, zal deze alsnog gehouden worden.

9.4 ICT

Het is van groot belang dat het digitale verkeer binnen de universiteit zonder problemen functioneert. Onder verantwoordelijkheid van de beheerder houdt een professioneel bedrijf deze zaken in de gaten, waardoor struikelblokken doorgaans spoedig opgelost worden en het mogelijk is om in te spelen op vragen en suggesties vanuit de medewerkers en studenten.

Ook aan het begin van 2021 is er gebruik gemaakt van het online collegegeven met behulp van Teams. Deze werkwijze is inmiddels redelijk ingeburgerd, waar nodig en mogelijk worden verbeterpunten opgepakt.

Met de ICT-werkgroep is de overgang van dataopslag van de server naar MS365 (Teams en SharePoint) besproken en verder uitgewerkt. Hiervoor heeft het onderwijsondersteunend personeel een tweedaagse training gevolgd. Na een opschoonactie waren eind 2021 nagenoeg alle relevante bestanden overgezet. In de eerste helft van 2022 zal een en ander afgerond en intern gecommuniceerd worden.

9.5 Elektronische leeromgeving en website

In 2021 is de TUA naar tevredenheid gaan werken met het studentinformatiesysteem Educator. Naast Educator wordt er gebruikgemaakt van de applicatie Teams van MS365. Docenten plaatsen vakinformatie en opdrachten op Teams, verder is het via Teams mogelijk om online college te geven. Met Educator en Teams is de elektronische leeromgeving voor studenten uitgebreid, vereenvoudigd en geoptimaliseerd.

Aan de website hebben in 2021 geen grote aanpassingen plaatsgevonden. Wel is een zogenaamde 'derde laag' ingebouwd, zodat in de menustructuur subpagina's onder de pagina's kunnen worden gehangen. Dit was met name nodig voor het in gebruik nemen van een eigen afdeling op de website voor het ReCePP, maar ook op andere plaatsen op de website kan handig gebruik gemaakt worden van deze nieuwe mogelijkheid.

De website wordt zeer actief (minstens wekelijks) bijgehouden in zowel het Engels als het Nederlands. Streven is om steeds zo actueel mogelijk te zijn.

Nagedacht wordt over manieren om via de website 'het verhaal van de TUA' duidelijker en aantrekkelijker in beeld te brengen.

10. Corona en de TUA

10.1 Impact

De uitbraak van COVID-19 heeft ook zijn weerslag op de TUA. Van de ene op de andere dag moesten er medio maart 2020 takehometentamens opgesteld worden en in enkele weken moesten zowel infrastructuur als instructie geregeld worden om over te gaan op online college geven en ontvangen. Dit proces is goed verlopen.

Na de zomervakantie van 2020 konden – met het in acht nemen van o.a. de anderhalvemetermaatregel – de colleges weer op locatie gegeven worden. Dankzij de kleinschaligheid, en met een simpele ombouw van de aula naar een collegezaal voor een grotere groep, konden alle colleges fysiek op de TUA plaatsvinden.

Medio december 2020 kwam er een tweede lockdown. Gelukkig konden de tentamens wel fysiek plaatsvinden. De bibliotheek was ook open voor het uitlenen van boeken, maar er mocht geen gebruik worden gemaakt van de daar aanwezige studieplekken. Vanaf 3 mei 2021 kon er weer fysiek college gegeven worden. Bij verplaatsing in het gebouw was het dragen van een mondkapje verplicht. Tevens werd geadviseerd om regelmatig een zelftest te doen. Zelftesten waren op de TUA voorradig en konden gratis worden meegenomen.

Eind juni 2021 kam er opnieuw een versoepeling in de maatregelen. Mondkapjes waren niet meer verplicht en ook tijdens de colleges hoefde de anderhalvemeter afstand niet meer in acht genomen te worden. Begin november werden de mondkapjes toch weer verplicht. Het gebruik van studieplekken was ondanks de aanscherping van de maatregelen wel mogelijk.

Vanaf 19 december 2021 gold er voor de derde keer een lockdown en moest er nog een paar dagen online college gegeven worden. Op 17 januari 2022 kwam er weer ruimte om fysiek college te geven, waarbij ook tijdens de colleges het dragen van een mondkapje verplicht werd. Voor de TUA betekende dit dat na de tentamenperiode begin 2022 op 3 februari 2022 de colleges weer op de TUA plaats konden vinden.

Grotere bijeenkomsten, zoals de themadagen in april 2020 en de integratiecolleges eind december 2020 en 2021, konden geen doorgang vinden. In aangepaste vorm zijn de themadagen eind januari 2022 alsnog gehouden, en wel in Apeldoorn.

Voor de Graduate Week voor promovendi in augustus 2020 en 2021 is gedeeltelijk een online oplossing gevonden.

Een aantal promoties heeft in 2021 geheel of gedeeltelijk digitaal plaats moeten vinden, waarbij ook gebruik is gemaakt van de grotere ruimte in de nabij de universiteit gelegen Barnabaskerk.

Over de implicaties van de overheidsmaatregelen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan is regelmatig overleg geweest met de UR.

Ook binnen de TUA-gemeenschap zijn studenten en docenten ziek geworden door het virus. Gelukkig hoefde er niemand opgenomen te worden in een ziekenhuis.

Dankzij de inzet van hoogleraren, docenten en ondersteunend personeel, alsmede dankzij de inspanningen van de studenten, heeft het primaire proces van onderwijs geven en volgen – ondanks de beperkingen vanwege de coronamaatregelen – toch een redelijk goede voortgang kunnen vinden.

Wel kwam er vertraging in het onderzoek, doordat bibliotheken en archieven in binnen- en buitenland gesloten waren. Ook konden bijeenkomsten in het kader van internationale onderzoeksprojecten niet doorgaan. Dit werd slechts in beperkte mate gecompenseerd door online conferenties. De valorisatie door deelname aan bijeenkomsten kwam hierdoor ook in het gedrang.

10.2 Corona-enveloppe

Vanwege de negatieve gevolgen van de coronapandemie voor het onderwijs en onderzoek heeft het ministerie van OCW in het kader van het Nationaal Plan Onderwijs (NPO) extra financiële middelen beschikbaar gesteld, ook voor het hoger onderwijs. In totaal gaat het voor het onderwijs in Nederland om 8,5 miljard euro, waar de TUA een bescheiden deel van zo'n € 145.000,- van krijgt, verdeeld over 2021 en 2022.

In een bestuursakkoord dat ook door de NLU, het samenwerkingsverband van de vier levensbeschouwelijke universiteiten waar de TUA ook in participeert, ondertekend is, zijn afspraken gemaakt voor de inzet daarvan.

In tabel 9 staat het beschikbare budget voor de TUA weergegeven.

Tabel 9
NPO-middelen voor de TUA.

Onderdeel	2021	2021	2022
	budget	realisatie	budget
Coronabaan (a)	€ 16,667	€ 15.285	xx
Extra hulp in de klas (b)	€ 25,000	€ 19.212	xx
Halvering collegegeld (c)	€ 25,617	€ 25,617	€ 54,702
Begeleiding studenten (d)	€ 7,396	€ 7.396	€ 5,547
Extra hulp in de klas (e)	€ 0	xx	€ 2,774
Vertraging onderzoek (f)	€ 4,141	€ 0	€ 4,141

Coronabaan

In januari 2021 is de behoefte aan tijdelijke ondersteuning intern geïnventariseerd. Op basis daarvan is op 22 februari een aanvraag ingediend voor de coronabaan (a) waarbij ingezet is op:

- Surveillanten en begeleiders, bijvoorbeeld voor de toetsing van studenten. 5 %
- Helpdesk- en servicemedewerkers. 5 %
- Student-assistenten voor begeleiding bij practica. 0 %
- Ondersteuning bij:
  - online onderwijs (ICT); 15 %
  - handhaving van de coronamaatregelen op de campus; 10 %
  - het anders inrichten van ruimten (waaronder practicaruumten) op de campus; 5 %
  - communicatie- en roosterwerkzaamheden; 35 %
  - andere werkzaamheden waarbij extra inspanningen nodig zijn als gevolg van de coronacrisis. 10 %
- Overige functies ter ondersteuning van het onderwijs en onderzoek. 15 %

Het gaat om extra ondersteuning van onderwijsprocessen, enerzijds door rechtstreekse inzet en anderzijds door overname van taken die in de knel komen bij de ondersteunende stafmedewerkers doordat deze meer tijd kwijt zijn aan het in goede banen leiden van de coronamaatregelen.

Ook het digitaal gaan van promoties vergt extra personele inzet.

Op 28 juni heeft het CvB besloten om ook een aanvraag te doen voor extra hulp in de klas (b). Deze aanvraag is op 5 juli ingediend met nagenoeg dezelfde verdeling als hierboven. Gezien de ervaring is het percentage 'overige' verhoogd tot 30% en de items bij ondersteuning zijn iets verlaagd (totaal van 75 naar 60%). Op 4 augustus is bericht ontvangen dat de aanvraag gehonoreerd is.

In beide gevallen (a en b) wordt gebruikgemaakt van student-assistenten met een nulurencontract. Deze mensen kennen de TUA en ze zijn snel en flexibel inzetbaar.

De ervaring leert dat de inzet van de middelen samenhangend met de coronabaan administratief niet eenvoudig is uit te splitsen naar de verschillende subthema's. Doordat de medewerkers moesten leren om taken uit handen te geven, zijn deze middelen ook nog niet volledig uitgeput, waardoor het mogelijk (en nodig) is om ook (begin) 2022 nog van support van deze student-assistenten gebruik te maken.

Halvering collegegeld

Het CvB heeft op 19 april besloten om een korting te geven op het instellingscollegegeld (c) die overeenkomt met de helft van het wettelijk collegegeld (ad € 1.084). Ook voor de op 1 september gestarte, nieuw ontwikkelde 60 EC-master HGT is een korting op het collegegeld toegepast. Deze master kan in deeltijd gevolgd worden.

Per 1 september bedroeg het aantal ingeschreven voltijdsstudenten in totaal 96 (bachelor theologie 60, master theologie 20 en master HGT 16). Per 1 oktober 2020 waren er 77 voltijdsstudenten. Op dit 19 personen lagere studentenaantal is de tegemoetkoming van OCW gebaseerd voor wat betreft de halvering van het collegegeld. Dat betekent dat de TUA zo'n € 20.000 aan compensatie tekortkomt.

Studentwelzijn

Wat betreft de begeleiding van studenten (d) en extra hulp in de klas (e) gaat het maar om een beperkt bedrag. Het CvB heeft op 28 juni besloten om deze middelen te gebruiken voor een extra impuls voor de versterking van het al in gang gezette initiatief om meer aandacht te geven aan het mentoraat van studenten door het aanstellen van een centrale mentor en door extra gesprekken van de studieadviseur met studenten.

Hiervoor is in overleg met de UR medio 2021 een plan gemaakt. Het gaat daarbij om de volgende onderdelen:

- *Studentenpastoraat/Mentoraat* omvat de geestelijke en pastorale begeleiding van alle studenten en van contractanten die daar prijs op stellen;
- *Begeleiding en toerusting admissiale studenten* omvat de geestelijke begeleiding en de meer op de praktijk van het predikantschap gerichte toerusting van de admissiale studenten;
- *Persoonlijke en professionele vorming* van alle voltijdstudenten, betreffende de studievoortgang, de persoonlijke ontwikkeling en de professionele vorming met het oog op de toekomst als theoloog.

Hiermee is ervoor gekozen om deze middelen volledig aan te wenden voor het thema 'welzijn studenten en sociale binding met opleiding' uit het bestuursakkoord.

Per 1 september 2021 is dr. J. van 't Spijker aangesteld als centrale mentor voor de studenten. Vanwege de negatieve gevolgen van de beperkende coronamaatregelen is een intensievere begeleiding van de studenten van belang.

Ook de studieadviseur, J.W. van der Zande - de Roo, zal extra aandacht besteden aan de studenten die dat nodig hebben.

Vertraging onderzoek

Per 1 september 2021 zijn er drie mensen die aan de TUA een aanstelling hebben als promovendus. In totaal gaat het om 1,42 fte. Een aanstelling eindigt per 31 augustus 2022 en twee per 31 maart 2024. Het CvB heeft op 28 juni besloten om in april 2022 te beoordelen welke promovendus een verlenging van zijn/haar contract nodig heeft.

In 2020 was het niet nodig om de bij de TUA aangestelde promovendi met eigen financiële middelen of anderszins te ondersteunen om hun onderzoek af te ronden.

Medezeggenschap

De omvang en voorgenomen inzet van de gelden die de TUA ontvangt uit de NPO-middelen is op 19 augustus 2021 vastgelegd in een overall notitie die op 16 september besproken is met de UR, die hier ook zijn instemming aan gegeven heeft.

11. Financiën

11.1 Jaarrekening

Inleiding

Deze jaarrekening betreft de financiële verslaglegging 2021 van de Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA).

Hierna volgt een korte analyse op hoofdlijnen.

Gebeurtenissen in de verslagperiode

Ook dit jaar hebben de beperkende maatregelen vanwege COVID-19 invloed gehad op het normale functioneren. Colleges moesten weer online gegeven worden, bezoek aan (internationale) congressen was nauwelijks mogelijk, promoties vonden deels digitaal plaats en bijeenkomsten moesten worden uitgesteld of konden maar met een beperkt aantal deelnemers georganiseerd worden. In hoofdstuk 10 wordt specifiek ingegaan op de besteding van de ontvangen subsidies vanwege de coronamaatregelen.

In september is gestart met de eerste groep studenten die de 60 EC-master HGT volgt.

Bijzonder was dat in totaal negen promovendi hun proefschrift verdedigd hebben, van wie een in samenwerking met de TUK.

De bijzondere leerstoel 'Christelijke pedagogiek' is omgezet in een reguliere leerstoel, met een benoeming van prof. dr. A. de Muynck. De RMU heeft een bijzondere leerstoel 'Kerk, Recht en samenleving' gevestigd aan de TUA, welke bekleed wordt door prof. mr. dr. W.A. Zondag. Met het University College Roosevelt zijn afspraken gemaakt voor een persoonlijke leerstoel 'Theologie en Muziek' voor prof. dr. A.A. Clement.

Het Europese project ReIReS liep in 2021 af en RESILIENCE gaat een nieuwe fase in waar de TUA weer actief bij betrokken is.

Een deel van de private liquide middelen is ondergebracht in de beleggingsportefeuille van Deputaten Emeritikas van de CGK. Aanleiding is de negatieve rente die banken in rekening brengen. Omdat het om private middelen gaat, is er met instemming van de RvT aansluiting gezocht bij genoemd deputaatschap die de pensioenvoorzieningen van de predikanten binnen de CGK beheren. Op deze manier hoeft er binnen de TUA geen financiële deskundigheid te zijn wat betreft beleggen. Voor het deputaatschap geldt een door de synode vastgesteld beleggingsstatuut dat defensief van aard is. De beleggingen zijn niet hoofdsomgegarandeerd. Deputaten hebben de portefeuille in beheer gegeven van de Rabobank. De resultaten worden door de vermogensbeheerder jaarlijks met het deputaatschap besproken, waarbij ook de voorzitter van het CvB van de TUA aanschuift. Op basis van dit overleg maakt het deputaatschap jaarlijks een beleggingsplan. Naar rato van de inleg deelt de TUA in de kosten, de risico's en de opbrengsten. De RvT wordt geïnformeerd over de behaalde resultaten. Met inachtnaam van een opzegtermijn van twee maanden kan indien noodzakelijk een deel van de middelen aan het eind van een kalenderjaar weer liquide gemaakt worden.

Er is ingezet op het overzetten van bestanden en documenten naar SharePoint van MS365 naar de cloud.

Financiële positie

Het resultaat over het boekjaar 2021 bedroeg € 788.019. Dit resultaat is € 930.934 hoger dan het begrote resultaat van € 142.915 negatief. Ten opzichte van het boekjaar 2020 is het resultaat € 1.657.523 hoger.

Het eigen vermogen stijgt door het positieve exploitatieresultaat over 2021 met € 788.019 en bedraagt ultimo boekjaar 2021 € 2.196.340.

Het eigen vermogen wordt aangehouden als bufferreserve om niet structurele financiële tegenvallers en risico's te kunnen opvangen en de continuïteit van de universiteit te waarborgen. De omvang van het eigen vermogen past binnen de kaders van de solvabiliteitseis van de universiteit.

Een deel van het vermogen is weggezet voor langere tijd in de vorm van participatie in de beleggingsportefeuille van het Deputaatschap Emeritikas van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland. Dit betreft € 1.500.000 aan liquide middelen in het najaar 2021 en begin 2022 nog eens € 1.000.000. Deze middelen kunnen elk jaar worden opgevraagd, maar zijn bedoeld om te voorzien in de langlopende verplichtingen.

De personele voorzieningen zijn dit jaar redelijk constant gebleven. Dit komt doordat er dit jaar geen indexering in de uitkering is toegekend en door vrijval van een deel van de voorziening als gevolg van overlijden van een uitkeringsgerechtigde. De voorziening groot onderhoud is iets gedaald door diverse uitgevoerde onderhoudsklussen in 2021.

Resultaat 2021 ten opzichte van budget

Het resultaat over 2021 was begroot op € 142.915 negatief. De realisatie komt uit op een bedrag van € 788.019 positief. Het verschil van € 930.934 is in grote lijnen als volgt te verklaren.

- De rijksbijdrage is € 99.000 hoger uitgevallen dan begroot. De overheid heeft de bijdrage verhoogd vanuit het NPO met € 37.000 voor de gevolgen van de coronacrisis. Daarnaast is er een lichte stijging in het gemiddeld aantal promoties.
- De collegegelden zijn met € 25.000 achtergebleven ten opzichte van de begroting. Door de halvering van de collegegelden voor studiejaar 2021-2022 scheelt dit voor 2021 € 32.000.
- De baten werk in opdracht van derden valt in 2021 € 34.000 hoger uit. Doordat de contractantstudenten gemiddeld meer colleges zijn gaan volgen, is € 17.000 meer ontvangen dan begroot. In 2021 is voor de Europese projecten ReIReS en RESILIENCE € 80.000 aan subsidie toegerekend, terwijl voor 2021 € 75.000 was begroot. Daar staan € 49.000 aan loonkosten tegenover.
- De overige baten zijn ongeveer € 541.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door ontvangsten van legaten, totaal € 462.000. Ook de ontvangst van enkele grote giften, zoals een gift van € 62.500 vanuit het opheffen van een plaatselijke kerk en € 15.000 voor het Voetius-project. Daarnaast is vanuit de overheid € 41.000 aan aanvullende coronasubsidies ontvangen.
- De personeelskosten zijn in totaal € 156.000 lager uitgevallen dan begroot. De grootste afwijking wordt veroorzaakt door de dotatie aan de pensioenvoorziening emeriti hoogleraren. De dotatie was fors lager door het onder andere niet te indexeren, namelijk € 156.000, terwijl voor 2021 een dotatie van € 220.000 begroot was. Tevens is een uitkeringsgerechtigde overleden, waardoor een deel van de voorziening is vrijgevallen. Dit geeft een bate van € 86.000. Daarnaast zijn de salariskosten iets hoger, mede als gevolg van een aanpassing in de laagste cao-schalen. Verder zijn diverse overige personeelskosten wegens coronabeperkingen een stuk lager, zoals bijvoorbeeld de reiskosten.
- De afschrijvingen zijn € 16.000 lager dan de begroting door het uitstellen van enkele investeringen.
- De huisvestingskosten zijn ten opzichte van de begroting met € 18.000 gestegen, onder meer door een hogere toevoeging aan onderhoudsvoorziening vanwege enkele aanpassingen in het MOP. Verder is er ook dit jaar een besparing op de schoonmaakkosten van € 9.000, omdat het universiteitsgebouw een grote periode beperkt open was vanwege de coronabeperkingen.
- De overige lasten zijn € 102.000 lager ten opzichte van het budget. Ook dit jaar zijn veel uitgaven voor congressen, reizen, onderzoekskosten e.d. lager door de coronabeperkingen.
- Financiële baten en lasten vallen € 26.000 hoger uit door positieve waardeveranderingen van de beleggingen.

Treasurybeleid

In het jaarverslag wordt door een publieke organisatie expliciet verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid ten aanzien van de financiële middelen. De TUA heeft in 2010 een treasurystatuut vastgesteld, dat is goedgekeurd door de RvT.

Dit treasurystatuut is in 2020 geactualiseerd. Het accent van het treasurybeleid ligt met name op het beleggen van de financiële middelen van de universiteit. Het beleid is primair risicomijdend.

Op grond hiervan mogen de volgende beleggingen worden aangehouden: posities op langlopende spaarrekeningen, deposito's, obligaties en staatsleningen. Bij de verwerving van nieuwe beleggingen wordt alleen belegd in beleggingsvormen bij financiële instellingen die onder toezicht staan van De Nederlandsche Bank (DNB) en minimaal een A-rating hebben. Fondsen die in het verleden werden aangeschaft, worden verantwoord afgebouwd en bij de obligaties wordt gekozen voor aanschaffingen die voldoen aan de rendementsdoelstelling. Alle beleggingen dienen hoofdsom-gegarandeerd te zijn.

Ook voor het private deel van het vermogen van de TUA gelden de voorwaarden in het treasury-statuut. Het CvB kan hier gemotiveerd van afwijken, waarbij voorafgaand de goedkeuring van de RvT nodig is. In 2021 is hier voor het eerst gebruik van gemaakt, zie de nadere toelichting onder 11.1.

Ontwikkeling kengetallen

	Realisatie 2021	Realisatie 2020
Liquiditeit (current ratio). Definitie: vlottende activa / kortlopende schulden	9,47	10,98
Solvabiliteit 1. Definitie: eigen vermogen / totale vermogen	0,33	0,24
Solvabiliteit 2. Definitie: eigen vermogen + voorzieningen gedeeld door het totale vermogen	94,3%	93,3%
Rentabiliteit. Definitie: resultaat uit gewone bedrijfsvoering gedeeld door totale baten uit gewone bedrijfsvoering	23,5%	-31,5%

De begrippen solvabiliteit en current ratio spelen in de beoordeling van het weerstandsvermogen van de instelling een belangrijke rol. Wijzigingen in de kengetallen worden met name veroorzaakt door investeringen, resultaat en financiering. De universiteit maakt tot op heden geen gebruik van een kredietfaciliteit. De verschillen tussen 2021 en 2020 zijn beperkt en worden vooral veroorzaakt door mutaties in het eigen vermogen en de voorzieningen.

Signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen

Het totale eigen vermogen bedraagt ultimo boekjaar € 2.196.340. Dit betreft nagenoeg alleen privaat vermogen. Het feitelijk eigen vermogen (publiek vermogen) bedraagt € 70.000. Op basis van de rekenhulp signaleringswaarde komt het normatief eigen vermogen uit op € 2.162.721 en een ratio eigen vermogen van 0,03. Voor de komende jaren is de verwachting dat het feitelijk eigen vermogen niet significant wijzigt. Vanuit de kerken is er een constante stroom private baten, met incidenteel grote giften en legaten, welke nodig zijn om financieel overeind te blijven.

Signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen						
Totaal eigen vermogen				2.196.340,00		
Privaat eigen vermogen				2.126.340,00		
Feitelijk eigen vermogen				70.000,00		3%
Normatief eigen vermogen						
Aanschafwaarde gebouwen	0,5	1,27		2.910.330,00	1.848.060,00	
Boekwaarde totale materiele vaste activa				1.482.911,00	14.661,00	
Boekwaarde gebouwen				1.468.250,00		
Totaal bate (onder € 3 mio -> risicobuffer € 300.000)				1.473.658,00	300.000,00	
					2.162.721,00	100%

Continuïteit

In onderstaande overzichten wordt een verwachting uitgesproken voor de ontwikkelingen in de jaren 2021 tot en met 2024. In deze cijfers is een raming opgenomen voor de realisatie van de ambities uit het instellingsplan. Het gaat daarbij om:

- Uitbreiden opleidingsaanbod (met name master HGT/LRT)
- Verhogen output onderzoek
- Versterken contact kerken
- Internationalisering verbreden
- Valorisatie samen met hbo
- Veranderen organisatiestructuur
- Aanpassing huisvesting
- Uitbreiding bibliotheek
- Fondswerving

Personele ontwikkelingen en studentenaantallen

Personeel (fte per 1 ultimo)	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Management/directie	0,9	0,9	0,9	0,9
Onderwijs en onderzoek	11,5	11,7	11,8	11,3
Ondersteunend personeel	4,6	5,4	5,4	5,4
	<u>17,0</u>	<u>18,0</u>	<u>18,1</u>	<u>17,6</u>

Voor de komende jaren is uitbreiding gepland in de personele bezetting wat betreft onderwijs en onderzoek. Voor de langere termijn is onduidelijk of de vrijkomende promotieplekken weer opgevuld kunnen worden.

Bij het ondersteunend personeel zal de vacatureruimte weer ingevuld gaan worden.

Studenten (aantallen)	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Bachelor	60	65	65	65
Master (180 EC)	20	24	24	24
Master (60 EC)	16	20	30	35
Contractanten	28	28	28	28

In 2021 is gestart met de master van 60 EC. Deze master wordt normaliter in 2 jaar gevolgd, maar kan ook in 4 of 1 jaar gevolgd worden. De verwachting is dat het aantal aanmeldingen geleidelijk zal stijgen. In bovenstaand overzicht is enkel gerekend met de instroom in het 1e jaar. Vanaf 2023 is het de bedoeling om deze master ook Engelstalig (online) aan te bieden

Verder is de verwachting dat we het huidige studentenaantal bij de bachelor, master (driejarig) en contractanten voor de komende jaren kunnen vasthouden.

Balans

Verwachte ontwikkeling balans (in 1.000 euro)

	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	20	6	0	0
Materiële vaste activa	1.483	1.572	1.663	1.668
Financiële vaste activa	1.527	2.542	2.557	2.572
Vlottende activa	<u>3.548</u>	<u>2.366</u>	<u>2.250</u>	<u>2.229</u>
Totaal activa	<u>6.578</u>	<u>6.486</u>	<u>6.470</u>	<u>6.469</u>
Eigen vermogen	2.196	2.009	1.975	2.093
Voorzieningen	4.007	4.027	4.045	3.926
Kortlopende schulden	<u>375</u>	<u>450</u>	<u>450</u>	<u>450</u>
Totaal passiva	<u>6.578</u>	<u>6.486</u>	<u>6.470</u>	<u>6.469</u>

Raming van baten en lasten

Verwachte ontwikkeling resultaat

	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>
Baten				
Rijksbijdragen	1.542	1.445	1.603	1.803
College- en cursusgelden	188	182	254	259
Baten werk in opdracht van derden	154	47	48	49
Overige baten	<u>1.474</u>	<u>1.049</u>	<u>1.057</u>	<u>1.065</u>
	<u>3.358</u>	<u>2.723</u>	<u>2.962</u>	<u>3.176</u>
Lasten				
Personeelslasten	1.845	2.047	2.088	2.130
Afschrijvingen	60	68	91	95
Huisvestingslasten	212	206	210	214
Overige lasten	<u>468</u>	<u>580</u>	<u>612</u>	<u>624</u>
	<u>2.585</u>	<u>2.901</u>	<u>3.001</u>	<u>3.063</u>
Saldo baten en lasten	773	-178	-39	113
Financiële baten en lasten	<u>15</u>	<u>-9</u>	<u>5</u>	<u>5</u>
Resultaat	<u>788</u>	<u>-187</u>	<u>-34</u>	<u>118</u>

Toelichting op de verwachte ontwikkelingen:

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met de uitbreiding van het opleidingsaanbod (nieuwe 60 EC-master) en het verhogen van de onderzoeksoutput. Hiervoor wordt extra personeel aangetrokken en door stijging van het aantal studenten en promoties zullen de collegegelden toenemen en zullen ook de rijksbijdragen stijgen. Voor een deel van de extra kosten (met name de aanloopkosten) zal gezocht worden naar bijgedragen door derden.

Bij deze begroting kan verder het volgende worden opgemerkt:

- Wat betreft de Rijksbijdrage is rekening gehouden met een stabiele instroom (waarbij het aantal studenten in de bachelor en de driejarige master ongeveer gelijk zal blijven), en een stijgende instroom voor de nieuwe 60 EC-master.
- De begroting van de collegegeldopbrengsten is berekend op basis van de te verwachten ontwikkeling van het aantal studenten, waarbij een inschatting is gemaakt van het aantal studenten dat instellingscollegegeld moet betalen.
- In de overige baten is begrepen de vaste bijdragen uit de kerken, deze is begroot op € 673.000 per jaar.

- Personele lasten zijn berekend op basis van verwachte ontwikkelingen in het personeelsbestand.
- De meerjarenbegroting houdt rekening met de kosten van een MOP voor de gebouwen van de TUA.
- Naar verwachting laten de reserves en de vermogenspositie van de TUA de komende jaren geen grote verschuivingen zien. Wel is een daling te verwachten van het eigen vermogen vanwege te maken kosten voor het ontwikkelen van de ambities, waarbij na 2024 de resultaten door rijksbijdrage voor promoties en studentenaantallen weer positief zullen worden.

Interne risicobeheersing

De Corporate Governance Code schrijft voor dat een organisatie moet beschikken over een intern risicobeheersings- en controlesysteem. Dit systeem moet de realisatie van doelstellingen bewaken, de financiële verslaggeving betrouwbaar doen zijn en wet- en regelgeving naleven. Het CvB is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitbouw van dit systeem en voor de beoordeling van de effectiviteit ervan. Het CvB onderkent het belang van een goede opzet en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. Dit betekent ook dat het systeem moet kunnen meebewegen met maatschappelijke veranderingen en de steeds hogere eisen die de organisatie zelf stelt.

Het interne risicobeheersingssysteem van TUA bestaat uit:

- De planning- en controlecyclus: eens per 3 jaar wordt voor de volgende 3 jaren een financieel plan opgesteld. In dit plan worden de strategische doelstellingen en de financiering van de strategie verder uitgewerkt. Daarnaast worden jaarlijks de doelstelling voor het komende jaar en het budget vastgesteld. Periodiek (ieder kwartaal) wordt aan de RvT gerapporteerd over de operationele en financiële performance;
- De Letter of Representation: hierin wordt de betrouwbaarheid van de financiële rapportage expliciet door het verantwoordelijke management bevestigd;
- Een systeem van monitoring en rapportering, bestaand uit het uitvoeren van interne controles en rapportering daarover.

Risico's en benodigd buffervermogen

Er is door het CvB een uitgebreide analyse gemaakt om zicht te krijgen op de belangrijkste financiële risico's waaraan de organisatie wordt blootgesteld en hoe deze risico's worden beheerst. Deze analyse is in januari 2021 geactualiseerd.

De TUA is een universiteit met een sterk eigen vermogen. Financiële continuïteit is daardoor op korte termijn gewaarborgd. De TUA moet als kleine instelling echter steunen op de inzet van een klein team mensen. Daarin is ze kwetsbaar bij eventuele uitval. Deze kwetsbaarheid kan de komende jaren verminderd worden door in te zetten op nauwere samenwerking met andere instellingen.

Samenwerking met anderen op het terrein van academisch onderwijs op gereformeerde basis is ook een belangrijke maatregel om de impact van een aantal gesignaleerde risico's te verkleinen. Dat geldt in het bijzonder wat betreft de in- en doorstroom van studenten en bij langdurige uitval van personeel. Maar ook om aan de toenemende kwaliteitseisen van de overheid te blijven voldoen is samenwerking een must. Van belang daarbij is om de band met de kerken te behouden en te versterken.

Vanwege de gezonde financiële buffers (zowel m.b.t. eigen vermogen, werkkapitaal als liquide middelen) kan gesteld worden dat de continuïteit voor de komende jaren goed is gewaarborgd.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

In het kader van deze wet is de universiteit verplicht tot openbaarmaking van beloningen welke bepaalde bezoldigingsmaxima te boven gaan. Voor deze bezoldigingsmaxima geldt een berekening op basis van het aantal complexiteitspunten. Voor de TUA is het aantal complexiteitspunten door de RvT vastgesteld op 6, waarbij indeling in klasse B volgt.

In de regeling van OCW zoals die op 21 november 2019 gepubliceerd is in de Staatcourant, is echter opgenomen dat universiteiten zich minimaal 9 complexiteitspunten mogen toekennen.

Universiteiten zullen zichzelf hierdoor minimaal in bezoldigingsklasse D mogen indelen.

Dit resulteert in een bezoldigingsmaximum voor 2021 van € 163.000.

Bij de functionarissen zijn in 2021 geen beloningen verstrekt welke boven de norm van de WNT uit komt.

Private activiteiten

In 2021 zijn door de universiteit geen gelden uit de rijksbijdrage aangewend voor investeringen in private activiteiten welke niet in lijn zijn met de werkzaamheden waarvoor de instelling een rijksbijdrage ontvangt van de overheid.

Apeldoorn, maart 2022

Ir. W.J.A. Hanekamp, voorzitter college van bestuur

11.2 Balans per 31 december 2021

		<u>2021</u>		<u>2020</u>
	Eur	Eur	Eur	Eur
<u>1. Activa</u>				
1.1 Vaste activa				
1.1.1 Immateriële vaste activa	20.055		34.293	
1.1.2 Materiële vaste activa	1.482.911		1.529.058	
1.1.3 Financiële vaste activa	<u>1.527.211</u>		<u>-</u>	
		3.030.177		1.563.351
1.2 Vlottende activa				
1.2.1 Voorraden	9.100		18.900	
1.2.2 Vorderingen	295.849		193.413	
1.2.4 Liquide middelen	<u>3.242.819</u>		<u>4.177.549</u>	
		3.547.768		4.389.862
		<u>6.577.945</u>		<u>5.953.213</u>
<u>2. Passiva</u>				
2.1 Eigen vermogen		2.196.340		1.408.321
2.2 Voorzieningen		4.007.095		4.145.041
2.3 Langlopende schulden		-		-
2.4 Kortlopende schulden		374.510		399.851
		<u>6.577.945</u>		<u>5.953.213</u>

11.3 Staat van baten en lasten over 2021

	<u>Werkelijk 2021</u>	<u>Begroting 2021</u>	<u>Werkelijk 2020</u>
	Eur	Eur	Eur
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen	1.541.947	1.443.400	1.377.226
3.2 Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	-	-	-
3.3 Wettelijke college- / cursus- / examengelden	187.978	213.000	204.631
3.4 Baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)	154.335	120.000	312.963
3.5 Overige baten	<u>1.473.658</u>	<u>932.656</u>	<u>866.609</u>
<i>Totaal baten</i>	<u>3.357.918</u>	<u>2.709.056</u>	<u>2.761.429</u>
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	1.845.460	2.001.946	2.772.117
4.2 Afschrijvingen	60.385	76.000	56.182
4.3 Huisvestingslasten	211.654	194.000	276.433
4.4 Overige lasten	<u>467.830</u>	<u>569.525</u>	<u>526.267</u>
<i>Totaal lasten</i>	<u>2.585.329</u>	<u>2.841.471</u>	<u>3.630.999</u>
Saldo baten en lasten	772.589	-132.415	-869.570
6. Financiële baten en lasten	<u>15.430</u>	<u>-10.500</u>	<u>66</u>
Resultaat	<u>788.019</u>	<u>-142.915</u>	<u>-869.504</u>

11.4 Kasstroomoverzicht over 2021

		<u>2021</u>		<u>2020</u>
	Eur	Eur	Eur	Eur
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		772.589		-869.570
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen	60.385		56.182	
- mutaties voorzieningen	-137.947		953.810	
		-77.562		1.009.992
Veranderingen in vlottende middelen				
- voorraden	9.800		-2.500	
- vorderingen	-102.436		467.613	
- schulden	-25.340		-20.420	
		-117.976		444.693
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		577.051		585.115
Ontvangen interest/rendement	27.238		66	
Betaalde interest	-11.808		-	
		15.430		66
<i>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</i>		592.481		585.181
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in (im)materiële vaste activa	-		46.461	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-		-	
Investeringen in financiële vaste activa	1.500.000		-	
Bijschrijving rendement financiële vaste activa	27.211		-	
<i>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>		-1.527.211		-46.461
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	-		-	
Aflossing langlopende schulden	-		-	
<i>Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>		-		-
Mutatie liquide middelen		-934.730		538.720
Liquide middelen 1-1		4.177.549		3.638.829
Liquide middelen 31-12		3.242.819		4.177.549
Toe- / afname		-934.730		538.720

11.5 Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De bedragen in de jaarrekening zijn in euro's vermeld, tenzij anders aangegeven.

Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Schattingswijziging

In 2020 heeft er een schattingswijziging plaatsgevonden betreffende de voorziening emeritering hoogleraren. Tot en met 2019 werd de sterftetafel 'prognosetafel AG 2014' gehanteerd. Ingaande 2020 wordt de sterftetafel 'prognosetafel AG 2020' gehanteerd en wordt de ervaringssterfte ES-P2 toegepast. Ook is de rekenrente aangepast aan de nieuwe rekenrente conform de Rentetermijnstructuur van DNB. Het effect van beide wijzingen was in 2020 een € 659.000 hogere dotatie ten laste van de staat van baten en lasten en een hogere voorziening voor hetzelfde bedrag.

11.5.1 Waarderingsgrondslagen

(Im)materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde onder aftrek van lineaire afschrijvingen naar rato van de verwachte levensduur van de activa.

De afschrijvingspercentages bedragen:

Gebouwen	2,50%
Installaties	5,00-20,00%
Inventaris	20,00%
Orgel	2,50%
Computers e.d.	33,33%

Met ingang van 2010 wordt op het hoofdgebouw niet meer afgeschreven, omdat de boekwaarde lager is dan de bodemwaarde.

Het boekenbezit is niet geactiveerd. De aanschaf wordt direct ten laste van de exploitatierekening gebracht.

Financiële vaste activa

Effecten zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde of lagere marktwaarde. De universiteit hanteert een treasury statuut waarbij (voor het publiek vermogen) wordt voldaan aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten. Beleggingen vinden plaats met minimaal een hoofdsomgarantie. Voor nieuwe beleggingen geldt dat de universiteit uitsluitend nog belegt bij instellingen met minimaal een A-ranking.

Vorraden

De voorraad wordt gewaardeerd tegen kostprijs, rekening houdend met afwaardering vanwege eventuele incurantheid.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen. De bestemmingsreserves zijn reserves met beperktere bestedingsmogelijkheden.

Voorzieningen

De voorziening onderhoud gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks van jaren, rekening houdend met de hoogte van de voorziening. Het uitgevoerde onderhoud

wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening is gebaseerd op het vernieuwde rapport meerjarenonderhoudsplan (MOP versie 2021).

De voorziening emeritering hoogleraren betreft het in eigen beheer opgebouwde deel van de emeritaatsrechten van hoogleraren die niet in loondienst zijn. Deze voorziening wordt bepaald op basis van een actuariële berekening rekening houdend met de rentetermijnstructuur gepubliceerd door DNB per 31 december 2021 en de sterftetafel: prognosetafel AG 2020. De voorziening is berekend op basis van de rechten per 1 januari na afloop van het boekjaar. In de voorziening is geen rekening gehouden met toekomstige indexeringen. Voorheen was de indexering gekoppeld aan de (jaarlijkse) CAO-stijging van de salarissen van de dan in dienst zijnde hoogleraren. Met ingang van 2021 wordt de indexering van de pensioenen gekoppeld aan de indexatie van de pensioenen van emeritus CGK-predikanten. Dit betreft de indexering die het Pensioenfonds voor Zorg en Welzijn toepast.

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is niet beschikbaar.

Er is een jubileumvoorziening gevormd voor personeelsleden die 25 en/of 40 jaar in dienst kunnen zijn. De voorziening wordt naar rato opgebouwd tot aan de jubileumdatum. De voorziening is gewaardeerd tegen de best mogelijke schatting, rekening houdend met loonontwikkeling en blijfkans.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

11.5.2 Resultaatbepaling

De rijksbijdrage wordt toegerekend aan het jaar waarvoor zij wordt verkregen.

College- en examengelden worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Overige baten worden toegerekend aan het jaar waarin de leveringen en diensten hebben plaatsgevonden.

Rente wordt verantwoord in het jaar waarop zij betrekking heeft.

Met inachtneming van vorenstaande grondslagen wordt het exploitatieresultaat voorts bepaald als het verschil van de baten en lasten over het jaar.

11.5.3 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Het begrip geldmiddelen is gedefinieerd als het saldo van de liquide middelen conform de balans en de schulden aan bankinstellingen.

11.6 Toelichting balans

1.1 Vaste activa

1.1.1 Immateriële vaste activa

	Aanschaf- waarde	Cumulatieve afschrijving	Boekwaarde	Investerings	Desinves- tingen	Afschrijving	Aanschaf- waarde	Cumulatieve afschrijving	Boekwaarde
	<u>1-jan-21</u>	<u>1-jan-21</u>	<u>1-jan-21</u>	<u>2021</u>	<u>2021</u>	<u>2021</u>	<u>31-dec-21</u>	<u>31-dec-21</u>	<u>31-dec-21</u>
	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur
1.1.1.5 Overige immateriële vaste activa	42.713	8.420	34.293	-	-	14.238	42.713	22.658	20.055
	<u>42.713</u>	<u>8.420</u>	<u>34.293</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>14.238</u>	<u>42.713</u>	<u>22.658</u>	<u>20.055</u>

1.1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf- waarde	Cumulatieve afschrijving	Boekwaarde	Investerings	Desinves- tingen	Afschrijving	Aanschaf- waarde	Cumulatieve afschrijving	Boekwaarde
	<u>1-jan-21</u>	<u>1-jan-21</u>	<u>1-jan-21</u>	<u>2021</u>	<u>2021</u>	<u>2021</u>	<u>31-dec-21</u>	<u>31-dec-21</u>	<u>31-dec-21</u>
	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur
1.1.2.1. Gebouwen en terreinen	2.910.330	1.400.934	1.509.396	-	-	41.146	2.910.330	1.442.080	1.468.250
1.1.2.3. Inventaris en apparatuur	355.965	336.303	19.662	-	-	5.001	355.965	341.304	14.661
	<u>3.266.295</u>	<u>1.737.237</u>	<u>1.529.058</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>46.147</u>	<u>3.266.295</u>	<u>1.783.384</u>	<u>1.482.911</u>

1.1.3 Financiële vaste activa

	Stand per <u>1-jan-21</u>	Aankopen	Mutaties in koersresultaat	Stand per <u>31-dec-21</u>
	Eur	Eur	Eur	Eur
Beleggingen bij Deputaten Emeritikas	-	1.500.000	27.211	1.527.211
1.1.3.1 Beleggingen	-	1.500.000	27.211	1.527.211

1.2 Vlottende activa

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	Eur	Eur
1.2.1 Voorraden		
1.2.1.2 Gebruiksgoederen	<u>9.100</u>	<u>18.900</u>
1.2.2 Vorderingen		
1.2.2.10 Overige vorderingen	295.849	193.413
1.2.2.14 Te ontvangen interest	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>295.849</u>	<u>193.413</u>
	<u>2021</u>	<u>2020</u>

	Eur	Eur
1.2.4 Liquide middelen		
1.2.4.1 Kasmiddelen	421	503
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	<u>3.242.398</u>	<u>4.177.047</u>
	<u>3.242.819</u>	<u>4.177.549</u>

2.1 Eigen vermogen

2.1.1. Groepsvermogen	Stand per	<u>Resultaat</u>	Overige	Stand per
	<u>1-jan-21</u>		<u>mutaties</u>	<u>31-dec-21</u>
	Eur	Eur	Eur	Eur
2.1.1.1. Algemene reserve Algemene reserve	-	-	-	-
2.1.1.2. Bestemmingsreserve (publiek) Vereveningsfonds	-	-	-	-
Profileringsfonds	70.000	-	-	70.000
2.1.1.3. Bestemmingsreserve (privaat) Bestemmingsreserve CGK theologische opleiding	1.269.521	773.019	-	2.042.540
2.1.1.4. Bestemmingsfondsen (publiek)	-	-	-	-
2.1.1.5. Bestemmingsfondsen (privaat) Voetius-project	68.800	15.000	-	83.800
2.1.1.6. Herwaarderingsreserve	-	-	-	-
2.1.1.7. Andere wettelijke reserves	-	-	-	-
2.1.1.8. Statutaire reserves	-	-	-	-
	<u>1.408.321</u>	<u>788.019</u>	<u>-</u>	<u>2.196.340</u>

Met het Deputaatschap Emeritikas is overeengekomen dat de tijdelijk overtollige middelen van de TUA door het Deputaatschap Emeritikas belegd worden. De TUA deelt naar rato van de totale beleggingen van Deputaatschap Emeritikas in het rendement.

Op bovenstaande bestemmingsreserves berust geen verplichting. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangegeven door het bestuur.

Het profileringsfonds biedt financiële ondersteuning aan studenten die als gevolg van bijzondere omstandigheden studievertraging oplopen.

De bestemmingsreserve CGK theologische opleiding heeft als doel de continuïteit van het opleiden van theologen voor de CGK te waarborgen.

De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsfondsen is aangegeven door derden. In 2020 is € 68.800 en in 2021 is € 15.000 ontvangen met een specifieke bestemming voor een 'Voetius-project'. In de komende jaren zullen hiervan diverse uitgaven worden gedaan ten behoeve van deze bestemming.

2.2 Voorzieningen

	Stand per	<u>Dotaties</u>	<u>Onttrek-</u> <u>kingen</u>	<u>Vrijval</u>	Stand per	Kortlopend deel	Langlo- pend deel
	<u>31-dec-20</u>				<u>31-dec-21</u>	<u>< 1 jaar</u>	<u>> 1 jaar</u>
	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur
2.2.1. Personele voorzieningen							
2.2.1.4. Jubileumvoorziening	3.193	259	-	-	3.452	-	3.452
2.2.1.7. Overige personele voorzieningen	3.446.054	155.768	174.330	86.355	3.341.137	147.000	3.194.137
2.2.3. Voorziening groot onderhoud							
Voorziening groot onderhoud	695.794	88.941	122.230	-	662.506	50.000	612.506
<i>Totaal voorzieningen</i>	<u>4.145.041</u>	<u>244.968</u>	<u>296.560</u>	<u>86.355</u>	<u>4.007.095</u>	<u>197.000</u>	<u>3.810.095</u>

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	Eur	Eur
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.8. Crediteuren	27.125	73.645
2.4.9. Belastingen en premies sociale verzekeringen	68.764	67.721
2.4.10. Schulden ter zake van pensioenen	19.355	18.119
2.4.13. Vooruitontvangen college-, cursus-, les- en examengelden	76.700	82.200
2.4.15. Vooruitontvangen investeringssubsidies	-	-
2.4.16. Vooruitontvangen bedragen	80.204	83.805
2.4.17. Vakantiegeld en vakantiedagen	47.021	47.481
2.4.18. Te betalen interest	3.855	-
2.4.19. Overige overlopende passiva	<u>51.486</u>	<u>26.880</u>
	<u>374.510</u>	<u>399.851</u>

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen:

Per balansdatum is het volgende leasingcontract actief:

Leasing kopieerapparatuur ad € 9.340 per jaar.

Dit contract heeft een looptijd van 60 maanden en loopt tot najaar 2025.

Met het Dienstenbureau van de CGK is een dienstverleningsovereenkomst gesloten op het gebied van salarisadministratie, financiële administratie en aanvullende financiële managementondersteuning. Het betreft een doorlopende opdracht welke van jaar tot jaar wordt geëvalueerd. De omvang van het contract bedraagt circa € 65.000 per jaar.

Resultaatbestemming

Regeling betreffende de bestemming van het resultaat

In het reglement van de TUA is de bevoegdheid voor het voeren van beleid toegewezen aan het CvB.

Aan de RvT is het toezicht en daarmee de vaststelling van de jaarrekening toegewezen.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2021

Het resultaat over 2021 kan als volgt worden weergegeven:

Resultaat		788.019
Ten gunste van vereveningsfonds	0	
Dotatie ten gunste van profileringsfonds	0	
Dotatie ten gunste van bestemmingsfonds	<u>15.000</u>	
		<u>-15.000</u>
		773.019
Private ontvangsten CGK	1.319.319	
Private uitgaven CGK	<u>78.860</u>	
Per saldo toerekenen aan	1.240.459	
Private bestemmingsreserve		
Doch maximaal		<u>773.019</u>
Toe te rekenen resultaat aan de algemene reserve		0

Het CvB stelt met goedkeuring van de RvT voor om het resultaat 2021 conform bovenstaande verdeling ten bate van het eigen vermogen te brengen.

11.7 Toelichting staat van baten en lasten

3. Baten

	<u>2021</u>	<u>begroting</u> <u>2021</u>	<u>2020</u>
	Eur	Eur	Eur
3.1 Rijksbijdragen			
3.1.1.1 Rijksbijdragen OCW	<u>1.541.947</u>	<u>1.443.400</u>	<u>1.377.226</u>
	<u>1.541.947</u>	<u>1.443.400</u>	<u>1.377.226</u>

	<u>2021</u>	<u>begroting</u> <u>2021</u>	<u>2020</u>
	Eur	Eur	Eur
3.3 Wettelijke college-/cursus- /examengelden			
3.3.4. College- en cursusgelden	<u>187.978</u>	<u>213.000</u>	<u>204.631</u>
	<u>187.978</u>	<u>213.000</u>	<u>204.631</u>

	<u>2021</u>	<u>begroting</u> <u>2021</u>	<u>2020</u>
	Eur	Eur	Eur
3.4 Baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)			
3.4.1.1. Contractonderwijs	<u>36.830</u>	<u>20.000</u>	<u>24.750</u>
3.4.1. Contractonderwijs	36.830	20.000	24.750
3.4.2.1. Internationale organisaties	80.045	75.000	147.918
3.4.2.3. NWO	5.000	5.000	17.733
3.4.2.5. Overige non-profit organisaties	<u>32.460</u>	<u>20.000</u>	<u>122.562</u>
3.4.2. Contractonderzoek	117.505	100.000	288.213
	<u>154.335</u>	<u>120.000</u>	<u>312.963</u>

	<u>2021</u>	<u>begroting</u> <u>2021</u>	<u>2020</u>
	Eur	Eur	Eur
3.5 Overige baten			
3.5.1. Opbrengst verhuur	-	500	-
3.5.3. Schenkingen	462.010	-	15.777
3.5.9. Opbrengst catering	1.007	4.500	5.240
3.5.10. Overige	<u>1.010.641</u>	<u>927.656</u>	<u>845.592</u>
	<u>1.473.658</u>	<u>932.656</u>	<u>866.609</u>

4. Lasten

	<u>2021</u>	<u>begroting</u> <u>2021</u>	<u>2020</u>
	Eur	Eur	Eur
4.1 Personeelslasten			
4.1.1.1. Lonen en salarissen	1.270.693	1.600.885	1.259.287
4.1.1.2. Sociale lasten	198.164	14.400	194.474
4.1.1.5. Pensioenlasten	<u>243.101</u>	<u>63.820</u>	<u>225.292</u>
4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	1.711.958	1.679.105	1.679.053
4.1.2.1. Dotaties personele voorzieningen	69.413	220.000	1.033.260
4.1.2.2. Personeel niet in loondienst	16.543	10.400	10.409
4.1.2.3. Overig	<u>47.546</u>	<u>92.441</u>	<u>49.395</u>
4.1.2. Overige personele lasten	<u>133.502</u>	<u>322.841</u>	<u>1.093.064</u>
	<u>1.845.460</u>	<u>2.001.946</u>	<u>2.772.117</u>

Het gemiddeld aantal fte per kwartaal bedroeg in 2021: 17,12 (2020: 17,02).

	<u>2021</u>	<u>begroting</u> <u>2021</u>	<u>2020</u>
	Eur	Eur	Eur
Overzicht bezoldiging CvB / kostenvergoeding RvT			
College van bestuur	110.573	109.144	104.462
Raad van toezicht	<u>5.741</u>	<u>4.000</u>	<u>3.295</u>
	<u>116.314</u>	<u>113.144</u>	<u>107.757</u>

	<u>2021</u>	<u>begroting 2021</u>	<u>2020</u>
	Eur	Eur	Eur
4.2 Afschrijvingen			
4.2.1. Afschrijvingen immateriële vaste activa	14.238	-	8.420
4.2.2. Afschrijvingen materiële vaste activa	<u>46.147</u>	<u>76.000</u>	<u>47.762</u>
	<u>60.385</u>	<u>76.000</u>	<u>56.182</u>

4.3 Huisvestingslasten

4.3.2. Verzekeringslasten	8.893	11.000	9.869
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	22.440	22.500	8.993
4.3.4. Energie en water	31.603	35.200	27.679
4.3.5. Schoonmaakkosten	23.779	33.000	26.317
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	18.461	18.500	18.071
4.3.7. Dotatie voorziening onderhoud	88.941	55.300	154.865
4.3.8. Overige huisvestingslasten	<u>17.537</u>	<u>18.500</u>	<u>30.639</u>
	<u>211.654</u>	<u>194.000</u>	<u>276.433</u>

	<u>2021</u>	<u>begroting 2021</u>	<u>2020</u>
	Eur	Eur	Eur
4.4 Overige lasten			
4.4.1. Administratie en beheer	133.742	172.100	190.547
4.4.2. Inventaris en apparatuur	141.530	138.100	117.526
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen	73.926	91.225	70.897
4.4.4. Dotatie overige voorzieningen	-	-	-
4.4.5. Overige	118.632	168.100	147.297
	<u>467.830</u>	<u>569.525</u>	<u>526.267</u>

Separate specificatie kosten instellingsaccountant

4.4.1.1. Kosten onderzoek jaarrekening	20.510		24.237
4.4.1.2. Andere controleopdrachten	-		2.105
4.4.1.3. Adviezen op fiscaal terrein	-		339
4.4.1.4. Overige niet-controlediensten	<u>-</u>		<u>-</u>
	<u>20.510</u>		<u>26.681</u>

6. Financiële baten en lasten

6.1. Financiële baten

6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	27	-	66
6.1.3. Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	27.211	-	-

6.2. Financiële lasten

6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	<u>-11.808</u>	<u>-10.500</u>	<u>-</u>
	<u>15.430</u>	<u>-10.500</u>	<u>66</u>

Model WNT: Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders**Bezoldiging bestuurders**

Gegevens 2021 Bedragen x € 1,-	H.J. Selderhuis	W.J.A. Hanekamp
	Rector	Algemeen bestuurder
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,6
Dienstbetrekking?	nee	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	117.663	70.944
Beloningen betaalbaar op termijn	17.992	13.370
Subtotaal	135.655	84.314
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	163.000	97.800
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging	135.655	84.314
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2020

	H.J. Selderhuis	W.J.A. Hanekamp
Bedragen x € 1,-	Rector	Algemeen bestuurder
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,6
Dienstbetrekking?	nee	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	115.570	67.420
Beloningen betaalbaar op termijn	15.501	11.912
Subtotaal	131.071	79.332
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	157.000	94.200
Onverschuldigd betaald en terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging	131.071	79.332
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Bezoldiging raad van toezicht**Naam toezichthoudende topfunctionaris**

G. Korevaar

J.M. Kuijper-Rustenburg

H.M. Oevermans

R.W.J. Soeters

G. Wolters

functie

lid

lid

secretaris

voorzitter

lid

Leden van de RvT ontvangen naast een reiskostenvergoeding geen bezoldiging.

Model E (Verbonden partijen) is voor de TUA niet van toepassing.

Model G: Verantwoording subsidies

G1 Verantwoording van subsidies waarvan het eventuele overschot wordt toegevoegd aan de lump sum				
Omschrijving	Toewijzing		De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
	Kenmerk	datum	geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond
Extra hulp voor de klas	COHO21-2008	4-8-2021	☐	v

Model H Overzicht declaraties van bestuurders

Overzicht vergoedingen aan en declaraties van bestuurders voor instellingen als bedoeld in art. 3 lid 4 Rjo.

	H.J. Selderhuis	W.J.A. Hanekamp
Representatiekosten	1.200	0
Reiskosten binnenland	2.865	1.451
Reiskosten buitenland	5.172	0
Overige kosten	1.113	600
Totaal	10.350	2.051

11.8 Verantwoording notitie helderheid

Voor de TUA zijn vier onderdelen uit de 'Notitie helderheid' van belang:

Uitbesteding (thema 1)

Dit is voor de TUA niet van toepassing.

Investering publiek / private arrangementen (thema 2)

In 2021 zijn door de universiteit geen gelden uit de rijksbijdrage aangewend voor investeringen in private activiteiten welke niet in lijn zijn met de werkzaamheden waarvoor de instelling een rijksbijdrage ontvangt van de overheid.

De TUA biedt niet-studenten – mede vanuit het oogpunt van maatschappelijke betrokkenheid – als contractant de mogelijkheid om colleges te volgen van de in het curriculum opgenomen modules. De TUA brengt hiervoor een bijdrage per EC in rekening dat gebaseerd is op het instellingscollegegeld. Gezien de wijze waarop de colleges zijn georganiseerd, is de TUA in staat deze aan te bieden tegen een vergoeding gebaseerd op de variabele kosten.

Buitenlandse studenten (thema 4)

Per 1 oktober 2021 stond er geen buitenlandse voltijdstudent aan de TUA ingeschreven. Wel werd in 2021 promotiebegeleiding gegeven aan 7 studenten uit Zuid-Korea, 7 uit de Verenigde Staten, 3 uit Indonesië, 2 uit Duitsland, 2 uit Canada, 2 uit Nepal, 1 uit India, 1 uit Japan, 1 uit Burkina Fasso, 1 uit Haïti en 1 uit China.

De TUA onderneemt geen wervingsacties in het buitenland om de opleiding te promoten, degenen die zich aanmelden, komen geheel op eigen initiatief. De TUA heeft in het buitenland een goede naam als een instelling voor klassiek-gereformeerde theologie met een groot accent op de Bijbelse vakken en de kerkgeschiedenis. Gezien de werkdruk van de hoogleraren wordt overigens op verzoeken van met name studenten uit Zuid-Korea terughoudend gereageerd. Alleen wanneer de studieresultaten en de aanbevelingen vanuit het thuisland daartoe aanleiding geven, wordt de student geaccepteerd.

De TUA is door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) erkend als referent in de zin van artikel 2c van de Vreemdelingenwet, zowel voor de categorie onderwijs als voor wetenschappelijk onderzoek. De contacten met de IND zijn prettig en bevorderen een vlotte administratieve afhandeling voor de aanvragen. Waar mogelijk wordt door de universiteit hulp geboden bij het zoeken van woonruimte, waarbij leden van de plaatselijke kerken zo nodig helpen bij het zich eigen maken van de Nederlandse taal en de gewoonten van de Nederlandse cultuur.

Buitenlandse studenten betalen het instellingscollegegeld.

Maatwerktraject (thema 8)

Aankomende predikanten binnen de CGK volgen een specifiek studietraject in de masteropleiding. Daarbij zijn zij verplicht om een (gemeente)stage te doen. Deze overeenkomst kwalificeert daarom als maatwerk in het kader van de notitie Helderheid. Voor de financiering van de (meer)kosten van deze opleiding dragen de verschillende kerken binnen het kerkverband bij middels een bijdrage per lid. Studenten die dit maatwerktraject niet doorlopen, kunnen dezelfde opleiding volgen, maar hebben vrije keus wat betreft de invulling van de stage-studieruimte. Daarmee voldoet de opleiding aan de randvoorwaarden die de notitie Helderheid stelt aan maatwerktrajecten.

Per 1 oktober 2021 zijn 7 masterstudenten gericht bezig met de opleiding tot predikant binnen de CGK.

11.9 Bestuurs- en controleverklaring

Bestuursverklaring

Het college van bestuur bevestigt hierbij dat alle bij het college van bestuur bekende informatie, van belang voor de accountantsverklaring bij de jaarrekening en de bekostigingsgegevens, ter beschikking heeft gestaan aan de instellingsaccountant.

Ir. W.J.A. Hanekamp, voorzitter college van bestuur

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Theologische Universiteit Apeldoorn

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Theologische Universiteit Apeldoorn te Apeldoorn gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Theologische Universiteit Apeldoorn op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Theologische Universiteit Apeldoorn zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijscontroleprotocol OCW 2021. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW1, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 7 juni 2022

Van Ree Accountants

w.g. J.A. van Ginkel RA MSc

Bijlage 1

Samenstelling bestuur en personeel

Raad van toezicht

- Drs. R.W.J. Soeters (voorzitter) (emeritus predikant CGK; voorzitter Deputaten Jaarboek CGK)
- Dr. ir. G. Korevaar (universitair docent Industrial Symbiosis TU Delft; voorzitter opleidingscommissie interuniversitaire masteropleiding Industrial Ecology Leiden-Delft)
- Drs. J.M. Kuijper-Rustenburg (unitmanager De Haagse Hogeschool)
- Mr. H.M. Oevermans (secretaris) (directeur onderwijs en onderzoek en directeur opleiding Theologie Christelijke Hogeschool Ede; redacteur van het tijdschrift Wapenveld; ouderling CGK Bennekom)
- Drs. G. Wolters RC (lid college van bestuur IRIS, stichting voor christelijk onderwijs en stichting voor christelijke kindcentra)

Curatorium

- Drs. A. van de Bovekamp (assessor vanaf september)
- Drs. L.A. den Butter
- Ds. C.J. Droger (secretaris)
- Drs. A.P. van Langevelde (tot september)
- Ds. H. Polinder (preses tot september)
- Drs. G.R. Procee (assessor tot september)
- Ds. G. van Roekel (tot juni)
- Ds. J.G. Schenau (preses vanaf september)
- Drs. G.J. Vogel
- Ds. C. Westerink (vanaf oktober)

College van bestuur

- Ir. W.J.A. Hanekamp (algemeen bestuurder, voorzitter)
- Prof. dr. H.J. Selderhuis (rector) (zie voor overige functies bijlage 3)

College van hoogleraren

- Prof. dr. A. Huijgen Systematische theologie, tevens dean van de master Herbronning Gereformeerde Theologie
- Prof. dr. M.J. Kater Praktische theologie
- Prof. dr. A. de Muynck Hoogleraar christelijke pedagogiek (bijzonder hoogleraar tot 1 september)
- Prof. dr. H.G.L. Peels Oude Testament
- Prof. dr. H.J. Selderhuis Kerkgeschiedenis en kerkrecht

Bijzonder / persoonlijk hoogleraren

- Prof. dr. A.A. Clement Persoonlijk hoogleraar Theologie en muziek
- Prof. dr. M.A. van Willigen Bijzonder hoogleraar Bijbeluitleg Vroege Kerk/Chair of 'Early Christian Exegesis' (ECE) vanuit Stichting Bijbeluitleg Vroege Kerk
- Prof. mr. dr. W.A. Zondag Bijzonder hoogleraar Kerk, recht en samenleving (vanuit RMU) (vanaf 1 februari)

College van docenten

Universitair docenten

- Drs. C.T. Boerke (Nederlandse) kerkgeschiedenis
- Drs. B.J. Dikken Godsdienstwetenschap
- Drs. I.D. Haarsma Filosofie (tot september)
- Dr. C.C. den Hertog Systematische theologie
- Drs. A. Heystek Psychologie
- Dr. J. van der Knijff Liturgiek
- Dr. M.C. Mulder Nieuwe Testament, Judaïca/Kerk en Israël
- Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter Latijn en Grieks
- Dr. P. L. Rouwendal Methodologie
- Drs. L. Snoek Catechetiek
- Dr. J. van 't Spijker Missiologie, evangelistiek/urban mission en gemeenteopbouw
- Dr. D.J. Steensma Ethiek
- Dr. H. de Waard Oudtestamentisch Hebreeuws en Bijbels Aramees

Studie-ondersteuning

- N. Duijzer-Algra
- H. Wijma MLD
- J.W. van der Zande-de Roo

Trainer spreekvaardigheden
Persoonlijke en professionele vorming
Persoonlijke en professionele vorming

Wetenschappelijk personeel

- Dr. G.J. Baan
- G.M. Bosker MA
- Dr. G.A. van den Brink
- Dr. A. van der Knijff
- T.E. Boele-Noort MA
- J. van den Os MA
- Dr. A. Versluis

Geassocieerd onderzoeker Theologie en muziek (vanaf 1 november)
Promovendus kerkgeschiedenis
Wetenschappelijk medewerker kerkgeschiedenis
Geassocieerd onderzoeker praktische theologie
Promovendus kerkrecht
Promovendus Nieuwe Testament
Geassocieerd onderzoeker Oude Testament

Onderwijsondersteunend personeel

- K. Boersma
- A.M.J. Van Gils-Buitink
- B.J.B. Brunsveld
- J.E. Bulten
- N. van der Mijden-Groenendijk
- Drs. W. Reijnoudt-Klein
- M. Rozema
- J.M. Vierbergen-Hakvoort
- J.W. van der Zande-de Roo

Workpackage leader ReIReS (tot 31 juli) en RESILIENCE
Medewerker bibliotheek
Medewerker administratie
Medewerker onderwijs- en studentzaken
Bibliothecaris
Beleidsmedewerker onderwijs en onderzoek (tot augustus)
Beheerder/pedel
Medewerker communicatie en secretariaat
Universiteitssecretaris en studieadviseur

Bijlage 2

Samenstelling diverse universitaire gremia

Bibliotheekcommissie

Prof. dr. H.J. Selderhuis (voorzitter)
N. van der Mijden-Groenendijk (bibliothecaris)
Dr. J. van de Kamp
Dr. J. van 't Spijker
Dr. H. de Waard
H.J. Ymker

Examencommissie

Drs. C.T. Boerke (secretaris)
Prof. dr. H.G.L. Peels (voorzitter)
Dr. B. Kamphuis (extern lid)
Drs. A. Heystek
Dr. J. van der Knijff
J.W. van der Zande-de Roo (adviseur)

Opleidingscommissie

Dr. H. de Waard (voorzitter)
W.P. de Hek
P.C. Kieviet
C. Molenaar
Drs W. Reijnoudt-Klein (tot augustus)
J.F. van Rijn (vanaf juni)
M. Veldhoen
J.W. van der Zande-de Roo
(Zetel docent en beleidsmedewerker vanaf augustus vacant)

Universiteitsraad

Voor de geleding 'onderwijs en onderzoek': prof. dr. M.J. Kater en dr. J. van 't Spijker (voorzitter)
Voor de geleding 'ondersteunend personeel': J.E. Bulten.
Voor de geleding 'bachelorstudenten': B. Bolhuis en L. Hartog (secretaris)
Voor de geleding 'masterstudenten': B.H.P. Mussche (vanaf september) en C.J. Stouten (tot september)

Bijlage 3

Nevenactiviteiten en vertegenwoordigingen van de hoogleraren en docenten

Wie

Wat

Hoogleraren

Prof. dr. A. Huijgen	Secretaris van het Presidium van het International Congress on Calvin Research Lid Deputaten Buitenlandse Kerken CGK Lid Raad van Toezicht Opella (bezoldigd) Lid Society for the Study of Theology Lid American Academy of Religion Senioronderzoeker Nederlandse Onderzoeksschool voor Theologie en Religiewetenschap (NOSTER) Voorzitter Vereniging voor Theologie Lid Raad van Toezicht Gereformeerde Scholengroep GSG (bezoldigd)
Prof. dr. M.J. Kater	Lid van de <i>Societas Homiletica</i> (internationaal) Lid redactie <i>Theologia Reformata</i> Lid Raad van Toezicht Stichting GGZ Eleos, Amersfoort (bezoldigd) Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Ontmoeting, Houten Bijzonder onderzoeker aan theologische faculteit van de North West University (NWU, Potchefstroom) Senioronderzoeker Nederlandse Onderzoeksschool voor Theologie en Religiewetenschap (NOSTER) Lid Commissie Promotie Geesteswetenschappen NWO Studieleider/docent module 1 en 2 cursus Weten & Belijden (Scholengemeenschap Jacobus Fruytier Apeldoorn) (bezoldigd)
Prof. dr. H.G.L. Peels	Lid Adviesraad Forum-C Lid Adviesraad IFES Nederland Lid Adviesraad St. De Nationale Synode Lid redactie <i>Theologia Reformata</i> Lid Advisory Board <i>In die Skriflig</i> (Zuid-Afrika) External advisor (incidenteel) van <i>Old Testament Essays</i> (Zuid-Afrika) External advisor (incidenteel) <i>Acta Theologica</i> (Zuid-Afrika) Member Board of Directors Greenwich School of Theology (GST) Research fellow Department Old Testament, University of the Free State, Bloemfontein, Zuid-Afrika Senioronderzoeker Nederlandse Onderzoeksschool voor Theologie en Religiewetenschap (NOSTER) Lid Oudtestamentisch Werkgezelschap Nederland en België (OTW) Lid Society of Biblical Studies Lid European Association of Biblical Studies (EABS) Lid Facharbeitsgesellschaft Altes Testament (FAGAT) Lid Tyndale Fellowship, Cambridge Voorzitter Vooraziatisch-Egyptisch genootschap 'Ex Oriente Lux', afd. Apeldoorn Voorzitter curatorium Henk de Jong-leerstool
Prof. dr. H.J. Selderhuis	Directeur Refo500 (bezoldigd) Member Executive Committee European Academy of Religion (EuARe) Voorzitter ledenraad verzekeringsmaatschappij Donatus Senioronderzoeker Nederlandse Onderzoeksschool voor Theologie en Religiewetenschap (NOSTER) Referent FWO-Brussel Eindredacteur <i>Journal of Early Modern Christianity</i> (De Gruyter) Redactielid <i>Reformation and Renaissance Review</i> Lid Advisory Board Zeitschrift der Savignystiftung für Rechtsgeschichte Lid Wissenschaftlicher Beirat Melanchthon Akademie Bretten Member Advisory Board Theological Faculty of the University of Lund Vorstandsmitglied Martin Luther Stiftung Erfurt Lid Evaluationskommission Stiftung Leucorea Wittenberg Lid Evaluationskommission Theologische Fakultät Jena

President Reformation Research Consortium (RefoRC)
Member Advisory Board Davenant Trust
Voorzitter Luther Heritage Foundation

- Prof. dr. A. de Muynck Lector Christelijk leraarschap Driestar educatief te Gouda (bezoldigd)
Regional editor *International Journal of Education and Christianity*
Lid Nederlands Godsdienst Pedagogisch Genootschap (Chair Dr. G. Bertram-Troost)
Lid Nederlandse Vereniging voor Pedagogogen en onderwijskundigen (NVO): REG
Lid International Association for the Promotion of Christian Higher education
Lid Landelijke Vereniging voor Supervisie en Coaching (LVSC): REG NR 98119
Lid Vereniging Lectoren www.lectoren.nl
Lid Vereniging Lerarenopleiders Nederland VELON: REG NR 2385
Lid International Seminar of Religious Education and Values
Lid Wetenschappelijk Raad van Verus, Vereniging voor Christelijk en Katholiek onderwijs
- Prof. dr. M.A. van Willigen Lid en wetenschappelijk onderzoeker van het Centre for the Study of Early Christianity
Co-editor van het *Jaarboek voor de geschiedenis van het Nederlands Protestantisme*
Co-editor van het digitale tijdschrift *Marturia*
- Prof. mr. dr. W.A. Zondag Predikant Gereformeerde Gemeente Dordrecht (bezoldigd)
Docent Cursus Godsdienstonderwijs Gereformeerde Gemeenten
Lid Raad van Toezicht Cedrah

Docenten en wetenschappelijk medewerkers

- T.E. Boele-Noort MA Lid Junior Council van Nederlandse Onderzoeksschool voor Theologie en Religiewetenschap (NOSTER)
- Drs. C.Th. Boerke Voorzitter Commissie Vormingswerk CGK
Lid redactie *Protestants Nederland*
Secretaris SKAMC: Stichting Kerkelijke Afgevaardigden Museum Catharijneconvent
Secretaris bestuur Vereniging Protestants Nederland
Secretaris Taakveld Liturgie CGK Apeldoorn-Oost
- G.M. Bosker MA Pastoraal medewerker in CGK Bunschoten (bezoldigd)
- Drs. B.J. Dikken Source text researcher Wycliffe Bijbelvertalers
- Drs. I.D. Haarsma Docent filosofie aan de Theologische Universiteit Kampen (bezoldigd)
- Dr. C.C. den Hertog Predikant CGK/GKv Nijmegen (bezoldigd)
Lid van bestuur stichting 'Dr. O. Noordmans'
Lid van redactie *Kontekstueel*
Lid van redactie *In de Waagschaal*
Lid van organiserend comité Nederlandse Barth-Tagung
Lid van CGK-deputaatschap contact met de overheid
- Drs. A. Heystek Docent psychologie en pastorale vakken opleiding theologie CHE (bezoldigd)
Gemeentebegleider bij Meldpunt Seksueel Misbruik
Lid synodale taakgroep Homoseksualiteit en homoseksuele relaties
Voorzitter Deputaten Diaconaat CGK
Lid Jeruzalempost van het CIS
Lid comité van ambtsdragersconferenties in CGK
- Dr. J. van der Knijff Muziekjournalist bij het Reformatorisch Dagblad (bezoldigd)
- Dr. M.C. Mulder Wetenschappelijk medewerker Centrum voor Israëlstudies (bezoldigd)
Docent Kerk en Israël, Nieuwe Testament aan CHE (bezoldigd)
Extraordinary Professor NT aan de North-West University van Potchefstroom, in samenwerking met Greenwich School of Theology
Lid Overlegorgaan Joden en Christenen
Lid Comenius Commission

	Bestuurslid van de Stichting Evangelische Toerusting Afrika (EvTA) Voorzitter Stichting Steun Gereformeerde Kerken in Frankrijk (SSGKF)
Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter	Lid van de Stichting Oudchristelijke Studiën Lid van Association Internationale d'Études Patristiques Lid van de Vereniging Classici Nederland Secretaris van het Apeldoorns Symfonie Orkest (ASO)
J. van den Os MA	Predikant CGK Spijkenisse (bezoldigd) Lid Society of Biblical Literature Lid European Association for Biblical Studies Geassocieerd lid Studiosorum Novi Testamenti Conventus Lid NOSTER Research Seminar Biblical and Historical Studies Voorzitter Bron van Vrede (onderdeel van Vrede voor de Stad Spijkenisse)
Dr. P.L. Rouwendal	Lid Werkgezelschap Oude Gereformeerde Theologie / Research Group Classic Reformed Theology Eigenaar uitgeverij Brevier/Summum
Drs. L. Snoek	Pedagoog-didacticus bij lerarenopleiding Godsdienst/Levensbeschouwing op de CHE (bezoldigd)
Drs. J. van 't Spijker	Lid redactie <i>Kerkblad voor het Noorden</i> Lid redactie <i>Uit de Levensbron</i> Lid redactie <i>Tussenruimte</i> (NZR) Adviseur Deputaten Evangelisatie van de CGK Adviseur Deputaten Buitenlandse zending CGK Vertegenwoordiger Deputaten Buitenlandse zending CGK bij de Nederlandse Zendingsraad (NZR) Vertegenwoordiger van de TUA in stichting <i>Promise</i> (Foundation for the Promoting of Reformed Missiology and Ecumenics), met als functie treasurer Visiting fellow Centre for Church and Mission in the West (CCMW – TUKampen/Utrecht) Voorzitter bestuur Stichting Trans World Radio Nederland & België
Dr. D.J. Steensma	Predikant CGK Veenwouden (bezoldigd) Hoofdredacteur <i>Kerkblad voor het Noorden</i> Lid studietoelichting Huwelijk en echtscheiding, ingesteld door de generale synode 2019 van de CGK Scriba classis Leeuwarden CGK Lid werkgroep theologische ethiek
Dr. H. de Waard	Lid European Association of Biblical Studies Lid Oudtestamentisch Werkgezelschap Nederland en België (OTW)

Bijlage 4

Lijst van gebruikte afkortingen

BEST	Biblical Exegesis and Theology (onderzoeksgroep)
BKO	Basiskwalificatie Onderwijs
CGK	Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland
CIS	Centrum voor Israëlstudies
CoHo	College van hoogleraren
Cura	Curatorium
CvB	College van bestuur
DNB	De Nederlandsche Bank
EB	Executive Board
EC	European Credit (studiepunt)
ECE	Early Christian Exegesis
ELA	Educatieve Levensbeschouwelijke Alliantie
ESFRI	European Strategy Forum on Research Infrastructures
ExC	Examencommissie
GKv	Gereformeerde Kerken vrijgemaakt
GS	Generale synode
GST	Greenwich School of Theology
hbo	Hoger beroepsonderwijs
HGT	Herbronning Gereformeerde Theologie (master)
HHS	Hersteld Hervormd Seminarie
IBL	Interbibliothecair leenverkeer
IBTS	International Baptist Theological Study
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
LRT	Living Reformed Theology (Engelse naam master HGT)
MOP	Meerjarenonderhoudsplan
MS365	Microsoft Office 365
NLU	Netwerk Levensbeschouwelijke Universiteiten
NOSTER	Nederlandse Onderzoeksschool voor Theologie en Religiewetenschap
NPO	Nationaal Plan Onderwijs
NSE	Nationale Studenten Enquête
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
NWU	North-West University in Potchefstroom (Zuid-Afrika)
OC	Opleidingscommissie
OCW	(Ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OTW	Oudtestamentisch Werkgezelschap Nederland en België
PEP	Permanente Educatie Predikanten
PThU	Protestantse Theologische Universiteit
ReCePP	Research Center Puritanism and Piety
ReIReS	Research Infrastructure on Religious Studies (Europees onderzoeksproject)
RESILIENCE	REligious Studies Infrastructure: tooLS, Expert, conNections and Centers (Europees onderzoeksproject)
RMU	Reformatoorsch Maatschappelijke Unie
RvT	Raad van toezicht
TUA	Theologische Universiteit Apeldoorn
TUK	Theologische Universiteit Kampen
UNL	Universiteiten van Nederland (voorheen VSNU)
UR	Universiteitsraad
UvH	Universiteit voor Humanistiek
WHW	Wet Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek
WNT	Wet Normering Topinkomens